

Meckauskas T. 12-15-92
3435 171 St.
Lansing IL 60438

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

VALIUTOS REFORMA ESTIJOJE, O KAIP SU LIETUVOS LITU?

Antanas Dundzila

Buvusio Sovietų Sąjungos smauglio bandančios atsikratyti Baltijos valstybės savaisiais ėjimais siek tiek įvairuoja. Lietuva nuo pat 1990 m. pradžios pirmavo savo principiniu nusistatymu. Šiomis dienomis – kaip papirkti, iš mėnulio nukritę – žmogaus teisių "gynėjai" amerikiečių spaudoje tarkuoja ypač Latviją ir Estiją dėl kolonizantų teisių tariamo neigimo tuose kraštuose. Štai, Washingtone Latvijos Ambasados patarėjas Ojars Kalmins kantriai bet kompetetingai Washington Post dienraščio VIII-4 laidoje aiškino Latvijos gyventojų padėtį bei sudėtį (ačiū Dievui, redaktorai jo laišką įdėjo). Šiuo kartu DIRVOS skaitytojus informuosime apie visai kitoki, labai reikšmingą žingsnį, apie Estijoje birželio 20 d. įvestą savą valiutą, estų kronas. Valio estams!

Taigi šią vasarą Estija tapo pirmąja iš sovietinio jungo išsilaisvinusia valstybe, atsisakiusia rublio ir įsivedusia savo valiutą. Įsivesti naują valiutą jau nėra toks paprastas nusičiaudėjimas. Čia estų patirtis bus labai naudinga ir Lietuvai. Dalinai dėl to ir šį straipsnį skelbiame.

Birželio 20 – 22 d.d. Estijos gyventojai (žmogaus teisių naujieji "gynėjai" čia turėtų įsidėmėti: visi gyventojai!) galėjo išsikeisti ne daugiau kaip 1,500 sovietinių rublių į naujas kronas. Tų dienų bėgyje keitimo santykis buvo 1 kroną už 10 rublių, gi vėliau rubliai buvo keičiami 1:50 san-

tykiu. Vyriausybė paskelbė, kad naujoji krona yra prilyginta 0.125 Vokietijos markės, reiškia apie 8 kronos už markę. Tokiu būdu Estijos krona yra panašios vertės kaip dabartinis Austrijos šilingas. (Lietuvių Enciklopedijoje VI t., p. 57 paskelbti Estijos duomenys vienu metu lygina 1,576 estų prieškarines kronas su britų svaru, tačiau, iš to LE straipsnio negalima pasakyti, kokia buvo tarptautinė kronos vertė paskutiniaisiais prieškarinės Estijos nepriklausomybės metais.)

Dabartiniam savo valiutos įvedimui estai pradėjo ruošti net 1990 m. pradžioje, dar nepaskelbę savo nepriklausomybės (Lietuva pati pirmoji paskelbė nepriklausomybę 1990-III-11). Atsargiai buvo diegiama naujoji ekonominė politika, kuri tolino Estiją nuo Maskvos kontrolės. Sovietų smauglys tai buvo pajutęs ir tuomet kilo, taip dabar vadinamas, estų – sovietų "bankų karas".

1990 pabaigoje Estija legalizavo užsienio valiutos nuosavybę, kas atidarė duris išplitusioms valiutos keitimo krautuvėms. 1991 pava sarį estų monetos jau buvo kalamos Švedijoje ir buvo patvirtinti banknotų projektai. Politika, įvairios aplinkybės diktavo gyvenimą, tad valiutos įvedimo terminai buvo vis atidėliojami ateičiai. Viena iš delsimo priežasčių buvo rūpestis, kad sovietai pasienyje paprasčiausiai konfiskuos į kraštą vežamas banknotų ir monetų siuntas. (Kiek žinoma, lygiai taip atsitiko su

Grandinėlės šokių mokytojos: Audra Gedrytė, Renė Motiejūnaitė-Booth, Siga Bankaitytė –Andrew. Skaityk 11 psl.

Lietuvos užsienyje atspausdintais litais ar pašto ženklais.)

Po 1991 pučo Maskvoje, naujos estų valiutos įvedimas tapo vienu iš pačių svarbiųjų reikalų. Didžiausia kliūtimi buvo naujos valiutos padengimas tarptautinėje plotmėje. Tuo metu Estija turėjo sukaupusi apie 10 mil. dolerių ir galėjo disponuoti arba jau atgautu arba pažadētu grąžinti prieškarinės Estijos auksu Amerikoje, Anglijoje, Švedijoje ir Šveicarijoje – viso beveik 12 tonų. Reikalas galutinai buvo išspręstas, t.y. Estijos valiutos stabilizavimo fondas buvo paremtas, Estijos valdžios padarytu užstatu – imant paskolą ir ją garantuojant Estijos miškais, kurių vertė skaičiuotina apie 150 mil. dolerių.

1992 balandžio mėnesį buvo pradėti techniški kronos įvedimo pasiruošimai. Gegužės mėnesį buvo paskelbta, kad valiuta bus įvesta birželio mėnesį ir kad valiutos vertė bus lyginama su Vokietijos markė.

SUSITIKIMAS SU RUSIJOS AMBASADORIUM JUNGTINĖSE TAUTOSE

Kaip jau buvo pranešta, Lietuvos, Latvijos ir Estijos misijos, vykdydamos savo vyriausybės nurodymus, šių metų rugpjūčio 14 d. įteikė prašymą Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui Boutros Boutros-Ghali įtraukti į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 47-tos sesijos darbotvarkę "Svetimų karių jėgų pilną atitraukimą iš Baltijos valstybių teritorijų". Savo rašte Baltijos misijos nurodė, kad derybos dėl svetimos kariuomenės atitraukimo iki šiol buvo ne sėkmingos, o tos kariuomenės buvimas Baltijos valstybėse jų nuomone sudaro pavojų tarptautinei taikai ir saugumui. Misijos priminė didžiosios septyniukės pareikimą Miuncheno konferencijoje š.m. liepos 7 d. ir Europos Saugumo ir Bendra darbiavimo Konferencijos deklaraciją Helsinkyje liepos 10 d., kai aiškiai pasakyta, kad jokių pretekstų ne galima laikyti svetimų karių pajėgų kitoje valstybėje be jos sutikimo.

Nauja, 47-toji Generalinės Asamblėjos sesija prasišė š.m. rugsėjo 15 d., bet svetimos kariuomenės išvedimo klausimas greičiausiai bus svarstomas daug vėliau, gal tik lapkričio ar net gruodžio mėn.

Baltijos misijų ambasadoriai nutarė asmeniškai painformuoti Rusijos ambasadorių apie svetimos kariuomenės išvedimo įtraukimą į Generalinės Ansamblės

jos darbotvarkę ir ji užtikrinti, kad to klausimo iškėlimu Baltijos valstybės nesiekia konfrontacijos su Rusija. Susitikimas įvyko š. m. rugpjūčio 25 dieną Jungtinėse Tautose. Dalyvavo Lietuvos ambasadorius Anicetas Simutis ir patarėjas Algimantas Gureckas, Latvijos ambasadorius Aivars Baumanis ir patarėjas Ivars Slokenbergs, Estijos ambasadorius Erst Jaakson ir patarėjas Eerik Kross, Rusijos ambasadorius Julij Voroncov, nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministras Sergei Ordzonikidze ir dar du Rusijos delegacijos dalyviai, kurie neprisistatė, savo pavardžių bei pareigų nepasakė.

Ambasadorius Voroncov išreiškė nusistebėjimą, dėl ko toks klausimas buvo iškeltas, nes Rusija sutiko savo kariuomenę atitraukti. Jo manymu, šio klausimo svarstymas Generalinėje Asamblėjoje tik išsaus daug kaltinimų vieni kitams ir nieko pozityvaus neatsieks. Jam taip pat sunku suprasti kur ryšium su šiuo klausimu Baltijos valstybės mato grėsmę taikai ir saugumui. Ambasadorius Baumanis atsakė, kad Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius siūlo ne tik spręsti jau iškilusias problemas, bet ragina joms užbėgti už akių. O pavojų Baltijos valstybės vis tik jaučia, girdėdamos aukštų

(Nukelta į 10 psl.)

Su A.a. C. Modestu atsiveikina Dr. S. Lendraitis – Korpl Neo Lithuania vardu, o Dr. V. Stankus – Clevelando neo-lithuanų vardu.

Skaityk 7 psl.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• LIETUVA RUGPJŪČIO PRADŽIOJ PASIRASĖ BENDRADARBIAVIMO SUTARTĮ SU JAV DĖL KARO NUSIKALTĖIŲ PAIEŠKŲ ir patraukimo atsakomybėn. Sutartys apima vokiečių ir sovietų okupacijos laikotarpius. Lietuvos Respublika jau balandžio mėnesį priėmė Genocido įstatymą, pagal kurį asmenys, apkaltinti nusikaltimais prieš žmonių, bus traukiami baudžiamon atsakomybėn.

• LIETUVOS ŽYDŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA PRANEŠA, KAD JI, PAGAL SAVO ĮSTATUS YRA VISŲ IKI 1940 M. LIETUVOS RESPUBLIKOJE VEIKUSIŲ ŽYDŲ BENDRUOMENIŲ, TAIP PAT IR RELIGINIŲ, TEISIŲ PERĖMĖJA.

Bendruomenės taryba, valdyba bei jos pirmininkas yra vieninteliai teisėti Lietuvos žydų atstovai jų santykiuose su Lietuvos ir kitų šalių valstybiniais organais ir oficialiai atstovauja jiems.

Vilniaus žydų bendruomenės pirmininku išrinktas M. Jakobas, Kauno – J. Tacas, Šiaulių – L. Soloveičikas, Klaipėdos – A. Aronštas, Panevėžio – A. Fainbliumas, Druskininkų – Vainerman, Utenos – S. Druskinas.

• ARTĖJANT RINKIMAMS Į SEIMĄ BEI Į VILNIAUS IR ŠALČININKŲ RAJONŲ TARYBAS DIDĖJA LENKIJOS SPAUDIMAS LIETUVOS INSTITUCIJOMS. Matyt, siekiama, kad į atstovaujamasias įstaigas būtų išrinkta buvusi LKP nomenklatūra, šiuo metu lyg ir persiorientavusi į Varšuvą. Štai pora faktų.

Generalinei prokuratūrai pareikalavus, kad Lenkų sąjungos Lietuvoje veikėjai nebepažeidintų įstatymų, liepos 27 atvykusius pasiaiškinti sąjungos pirmininką J. Mincevičių ir kanclerį J. Zachaževskį lydėjo ir į pokalbį kišosi Lenkijos ambasados darbuotojas H. Stavriilo, generolo Jaruzelskio karinės diktatūros metu dirbęs prokuroru.

• VISI LABAI JAUDINAMĖS, KADA PRADEDA KALBĄ APIE BUVUSIĄ SAUSRĄ. Dabar jau galime kalbėti apie buvusią, nes nuo rugpjūčio pradžios Lietuvos žemė sausros nebejaucia. O dabar jau baigėsi ir rugiapiūtė. Tuo pačiu prasidėjo ir vasarinių javų pjovimas. Su jais blogiau.

Su rugiais ir kviečiais taip blogai neatsitiko. Jie sausrą palyginant pernešė gerai. O tokios sausros mūsų kraštas jau nebūvo turėjęs net 70 metų.

Iš dabar gautų žinių matyti, kad iš ha prikulta 30,6 centneriai grūdų. Tai vidurkis. Gerosė Pasvalio, Joniškio, Marijampolės ir Pabruojos žemėse prikulta tarp 41-39 centnerių iš ha. Tai gi duonos užteks.

• ŠIEMETINĖ SAUSRA LIETUVOJE TĖSĖSI APIE 3 MĖNESIUS. Tokios sausros nebuvo per 111 stebėjimo metų (nuo 1881). Tik 1959 metais liepos 13 d. buvo užregistruotas karščio rekordas – 36,8°. O šių metų liepos 13 d. 36 laipsnių karštis buvo užregistruota Varėnoje, Šilutėje, Šiauliuose, Dotnuvoje ir Panevėžyje. Vilniuje tą dieną buvo užregistruota 35 laipsniai karščio, kokio sostinėje niekad nėra buvę.

• MŪSŲ BENDRADARBIUI V. BACEVIČIUI IŠ VILNIAUS RADIOJŲ TAIP RAŠO: VYRIAUSIAS REDAKTORIUS: "Kaip jau ne kartą esame pranešę, Vilniaus Radijo laidos yra transliuojamos Moldovoje ir Rusijoje nuomojamais siųstuvais. Lietuva tokių galingų siųstuvų kol kas neturi, todėl priklausome nuo kaimynių valstybių ryšininkų. Moldovos separatistams užgrobęs siųstuvą (15485 kHz), Vilniaus radijo laidos transliuojamos su pertrūkiais. Lietuvos radijo ir televizijos techninės tarnybos stengiasi, kad girdimumas pagerėtų. Tikimės, kad mūsų nuolatiniams klausytojams užteks kantrybės, ir jie sulauks geresnio girdimumo".

• ĮVAIRIAIS DARBAIS PAGARSĖJĘS ALGIS KLIMATIS, dabar suimtas kaip įtartas bendradarbiavimu su KGB ir kurį laiką iš kalėjimo perkeltas į ligoninę, vėl gražintas į kalėjimą. Jis primygtinai reikalauja, kad jam įteiktų aiškiai aptartus kaltinimus.

• TARPTAUTINIO VALIUTOS FONDO ATSTOVAI PRANEŠĖ, kad gali Lietuvai duoti ekonominę pagalbą, jei bus paruošta pajėgi ekonominė programa ir ji vykdoma.

• GARBOČIOVUI PASISAKIUS, KAD MŪSŲ KARIUOMENĖS IŠVEDIMAS IŠ LIETUVOS nebūtinas, jam atsakė Aukščiausios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis, kad jis ieškodamas Rusijos šovinizmo populiarumo, vėl atgal suka istorijos laikrodį.

• LIETUVOS CEMENTO PRAMONĖ TAIP PAT PERGYVENA SUNKUMUS, nes atėjo laikas daug ką pagrindinai remontuoti, ieškoti naujų klientų Vakaruose, nes kai kurie seni pirkėjai, kaip Baltgudija ir Ukraina, dabar perka tik pigesnę cementą. Lietuvos gerą cementą ir toliau perka Švedija ir Suomija.

• OFICIALIAI PRANEŠTA, KAD ŠVEDIJOS KARALIUS ruošiasi lankyti Baltijos kraštus.

• JAV DOLERIO KURSAS JAU PRAŠOKO 200 RUBLIŲ RIBĄ. Tiek mokėjo kai kurie bankai. O jaudojų rinkoj už dolerį galėjai gauti net 225 rublius.

Tokie reiškiniai pranašauja, kad lito įvedimas čia pat.

Naujieji Estijos pinigai

VALIUTOS REFORMA ESTIJOJE, O KAIP SU LIETUVOS LITU?

(Atkelta iš 1 psl.)

Birželio pradžioje Tarpautinio pinigų fondo (International Monetary Fund, IMF) pareigūnai lankėsi Estijoje ir, susipažinę su atliktais pasiruošimo darbais, pakeitė savo ankstesnį nusistatymą, kad Estija nebandytų įvesti kronos prieš 1992 m. rudenį. 1992 birželio 20 d. įsivedus savąją kroną, Estija triumfavo.

Lietuvos lito dar tebelaukiame. Jo reikia, nes ir toliau rubliais operuoti neleidžia nei savygarba, nei praktiški svarstymai, nei į balto avinėlio kailį sulindusių sovietų smaugiama Lietuvos ekonomika: pvz., pradedant š.m. rugpjūčio mėnesiu, Lie-

tuva Rusijai moka "kietąją valiutą" už Rusijos teikiamą energiją. Tuo tarpu Rusija Lietuvai yra skolinga 10 milijardų rublių (milijardas yra tas pat, kas Amreikoje naudojamas bilijono terminas, lygus 1,000 milijonų) už paskutiniu laikotarpiu Rusijai parduotas prekes.

Ambasadorius Stasys Lozoraitis mano, kad Lietuvos lito įvedimo padengimui reikėtų apie 250 mil. dolerių. Tai didelė suma, tačiau, žvelgiant į Estijos pavyzdį, ji atrodo labai realiai. Teko girdėti, kad naujieji litai yra užsienyje atspausdinti ir sukrauti Lietuvos Banko seifuose.

Daug kas klausia, kada?

Lito įvedimo data privalo būti laikoma paslapyje, kad valiutos keitimu nepasinaudotų spekuliantai ir nedraugiškai nusistačiusios rublinės valstybės. Pasakojama, kad šią vasarą Washingtonė net JAV Viceprezidentas su sirinkusiųjų būryje klausęs Lietuvos ministro pirmininko Vagnoriaus, kada bus įvestas litas... Už tokį nediplomatišką klausimą aukštą Lietuvos pareigūną Washingtonė pusiau iškilmingai priėmusiam Viceprezidentui, aišku, yra atleistina. Atleistina, bet džiaugsmo asarų toks Amerikos Nr. 2 vykdamosios valdžios pareigūno klausimas neišspaudžia: neaišku, ar Viceprezidentas Lietuvos atstovus laiko kvailiukais ar, kaip kad dabar nuolat teigia amerikiečių spauda, pats nežino, ką kalba.

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Budzinauskas A., Waterbury	5.00
Garlauskas V., Sparta	15.00
Balčiūnas B., Baltimore	25.00
Gutauskienė J., St. Pete.	5.00
Citulis J., Cleveland	10.00
Rukūza C., Berwyn	5.00
Kukučionis A., Tinley Pk.	3.00
Zubrys A., Chicago	20.00
Juodvalkis V., Los Angeles	10.00
Vilėniškis I., Wayland	50.00
Zidžiūnas V., Centerville	10.00
Bartkus P., Richmond Hill	5.00
Lapėnas G., Daytona B.	10.00
Jakštas WT., Lakewood	10.00
Melsbakas M., Cleveland	3.00
Stasas H., Cleveland	20.00
Bulotienė E., Detroit	10.00
Gražulis B., Flint	5.00
Gulbinas R., Moorestown	20.00
Kašuba J., Naperville	10.00
Dabkus S., Canada	10.00
Plavičius A., Cleveland	20.00
Dr. Raisys V.A., Vokietija	20.00
Veitas B., Milton	15.00
Idzelis H., Cleveland	5.00
Bironas J., Livonia	10.00
Petokas S., Upland	10.00
Kenter G., Danbury	20.00
Janušonis A., Woodhaven	5.00
Dovydaitis A., St. Pete.	5.00
Sagys L., Lyndhurst	10.00
Mykolaitis K., Detroit	10.00
Dzigas V., Omaha	10.00
Bačanskas V., Baltimore	5.00
Adomaitis J., Canada	20.00
Virkutis S., Edgewood	10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Grafo Tiškevičiaus rūmai Palangoje, kur dabar yra gintaro muziejus.

H. Macijausko nuotr.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIUNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC.
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiuro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardę, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LAISVĖ NEVISIEMS VIENODAI DALOMA

Juozas Žygas

Nežiūrint skambių šūkių, galbūt ir gerų norų, teisybės deivė Temidė – tebėra užrištomis akimis. Pasaulyje jėga ir galingesniojo teisė tebeviešpatauja. Rusijoje yra žinomas posakis: "Kas turi jėgą, tam proto nereikia". Ir, atrodo, kad jiems sekasi tuo principu vadovautis. Labai liūdna konstatuoti, kad žmogus, kuris turi tokį nuostabų protą, bet šiuo atžvilgiu gal stovi žemiau laukinių gyvių.

Berašant šias eilutes, televizijos ekrane James A. Baker prisistatė naujoms pareigoms. Kadangi jis pakviestas rinkiminei kompanijai vadovauti, tad žinoma: "Kurio vežime sėdi, to ir giesmę giedi". Tad jo žodžiais: "Šios administracijos kadencija pažymėta laisvės sąjūdžiais. Niekuomet istorijos bėgyje, tiek tautų neišsilaisvino – kaip šiuo metu. Niekas nesitikėjo, kad Rusijos kariuomenė be smurto pasitrauks iš užimtų kraštų. O kaip žinome, jau pasitraukė iš Lenkijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos".

Deja, Pabaltijo valstybės diplomatiškai nutylėjo. Bet reikėtų paminėti, kad dabartinėje administracijoje, jis buvo mūsų reikalui vienas iš palankiausių. Ir geriausiai esamoje situacijoje orientavosi, bet būdamas dalis administracinio aparato, jis laisvų rankų neturėjo.

Jau minėtu J. Bakerio pasakymu, nebandysiu savo nuomonės reikšti. Tik trumpai paminėsiu mintis televizijos komentatoriaus, kuris po jo kalbėjo. O jo mintys buvo maždaug sekančios: "Dabar Washingtonas taip kalba – lyg atrodytų, kad išsilaisvinimas tai yra jo nuopelnai. O faktinai, tai dėka tų žmonių, kurie toje priespaudoje gyveno". Šiuo atveju tinka pasakymas: "Kad pasisekimas turi dešimtį tėvų, o nesekmė yra

našlaitė". Po laiko ir "uodas arėjas" gyrėsi – "Ir aš ariau".

Deja, visi valstybininkai ir politiniai darbuotojai turėtų žinoti, kad kiekvienas jų žodis yra daugelio užreduotas. Rašantysis turi po savo archyvą vartytis, o didžiųjų laikraščių redakcijoms to nereikia. Dabartiniais kompiuterių ir faksų laikais, pasidarė labai sunku meluoti!

Kadangi kompiuterio neturiu, tad savo archyve susiradau papkę, ant kurios viršelio užrašyta: "Vakarų ir Amerikos politikos klystkeliai". Ilgai vartytis nereikėjo, ištraukus pirmą lapą, jame radau žinomų politinių komentatorių Rowland Evans & Robert Novak straipsnį. "Šmeižimas Jelcino ir gyrimas Mikhailo Gorbačiovo" yra "pure Bush (sunkiai verčiamas J.Ž.)", prie kurio prisideda Brent Scowcroft ir jo Tautinės Saugumo Tarybos štabas, bet tylomis kritikuojamas Pentagono ir Valstybės Departamento pareigūnų.

Kuomet Bushas pagaliau priėmė (embraced) Baltijos nepriklausomybę, savo kalboje gyrė Gorbačiovą už priėmimą Baltijos nepriklausomybės idėjos, bet ne Jelciną, kuris anksti įsijungė į nepriklausomybės rėmimą (Chicago Sun – Times 1991 m. rugsėjo mėn. 6 d.). Prie šių minčių komentarų nėra nereikia, bet tegul būna priminimas tiems, kurie jau užsimiršo. Už vadinamą mažesniųjų tautų laisvę ir demokratiją, praėjusiais metais "Desert storm" buvo suorganizuota. Po vadinamos "pergalės", mažesnieji ir nukariausieji ir toliau tebėra skriaudžiami. Šimtai tūkstančių kurdų yra iš savo namų išvaryti. Dabar ir vėl ginklais žvangina, tik ne dėl kurdų ar šiitų teisių, bet ieško kažkokių paslėptų

SENIAI MATYTA GIMTINĖ AMERIKOJE

Feliksas Daukantas po 65 metų Chicagoje
Edvardas Šulaitis

Prof. Feliksas Daukantas (dešinėje) Leono Narbučio paveikslų įrėminimo dirbtuvėje ir paveikslų galerijoje Chicagoje.
Ed. Šulaičio nuotr.

Daugumas tautiečių vaziuoja į savo gimtines Lietuvoje. Tačiau yra ir kito-

ginklų, kad Izraelis nenukentėtų. O į jau nukentėjusius, niekas dėmesio nekreipia.

Kuomet kalbama apie laisvą apsisprendimą, tai beveik 21 milijonas kurdų jokių teisių neturi. Mes dejavome, kad Lietuvai dėmesio neduodama, kadangi nėra naftos. O kurdų nelaimė ir yra nafta, kadangi jos ten daug yra ir visi į ją savo nagus kiša.

Dabartinis ginklų žvanginimas prieš Iraką, greičiausiai yra priedanga, kad nereikėtų rimčiau į buvusią Jugoslaviją įsimašyti. Kaip žinome, dabartinė administracija, kuri iš paskutiniųjų Gorbačiovą rėmė, taip pat buvo priešinga Jugoslavijos išdalinimui.

Kuomet žinome, dabartinė administracija, kuri iš paskutiniųjų Gorbačiovą rėmė, taip pat buvo priešinga Jugoslavijos išdalinimui.

Kuomet Lietuva buvo blokuojama, tai apie "broccoli" kalbėjo. O dabar, kuomet Bosnijoje tūkstančiai yra žudomi ir kuomet šimtai vaikų likusių našlaičiais yra be maisto ir be priežiūros. Tai, kad pasaulio dėmesį nukreipus, Bagdade stalčiuose ir spintose atominių laboratorijų ir paslėptų "Scud" yra ieškoma.

Galėtume gal ir mes dėmesio nekreipti. Bet Mas kvoje senosios linijos generalai, viską stebi ir galvoja: "Jeigu gali serbai – tai kodėl mes negalime to paties daryti!"

kių atvejų: Feliksas Daukantas iš Vilniaus atvyko į Chicago pasoneje esantį Cicero miestelį aplankyti savo gimtinės.

Jau praėjo 65 metai, kada dar vos 12 metų turintis Feliksas, kartu su savo jaunesniu broliu ir tėvais, grįžo į Lietuvą, kadangi jo tėvą kankino gimtojo krašto Lietuvos nostalgija. Jis, dirbdamas "Western Electric" fabrike, susitaupė pakankamai pinigų, kurie, jis galvojo, užtikrins pragyvenimą Lietuvoje. Taip sugalvojo, taip ir padarė ir 1929 metais jie visi atsikūrė Klaipėdos uoste.

Jaunasis Feliksas Lietuvoje baigė pradžios mokyklą, gimnaziją ir įstojo į Karo mokyklą, kuria užbaigė dar prieš ateinant bolševikams 1939 metais (tai buvo paskutinioji – 20-ji laida).

Jam kartu su tėvais pavyko išvengti trėmimų, nors prarado turtą ir gyvenimą teko pradėti iš naujo. Ir Feliksui reikėjo ieškoti naujos specialybės. Iš jaunystės tu rėdamas palinkimą į dailę, jis įstojo į Dailės institutą ir čia baigė skulptūros skyrių. Jį baigęs, šioje šakoje labai mažai dirbo ir buvo pakviestas meno administraciniais darbams. Feliksui pasitaikė proga išmėginti savo jėgas naujose srityse, atkuriant ir vystant Lietuvos dailės išdirbinių pramonę.

Jis pasiūlė Dailės Institute įsteigti pramonės gaminių modeliavimo (dizaino) katedrą ir 1961 metais buvo paskirtas tos katedros vedėju, o nuo 1963 metų – docentu.

Docentas Daukantas intensyviai reiškėsi taikomo-

sios ir pramonės dailės srityse, dalyvaudamas respublikinėse, visasąjunginėse ir tarp tautinėse parodose. Yra sukūręs plataus vartojimo pramonei daugybę odos, metalo, gintaro dailės etalonų, o tiražinei gamybai – suvenyrinių ir pramoginių ženkliukų, medalių, emblemų ir kt.

"Felikso Daukanto kūrybinės veiklos pagrindinis bruožas – meninio suvokimo platumas ir universalumas, įgalinantis spręsti sudėtingiausias mus veikiančios technikos ir masinių komunikacijų amžiaus sudėtinės problemas. Šio dailininko bruožas susiformavo ilgamečiame darbe ir kūrybinių ieškojimų kryžkelėse" – taip apie F. Daukantą yra rašoma jo 60 metų amžiaus sukačiai paminėti Vilniuje surengtos gintaro išdirbinių parodos kataloge.

Kalbant apie gintarą, tai dail. Daukantas, turbūt, plačiau negu kitas lietuvis pasauliui pristatė Lietuvos auksą – gintarą. Dažnas iš Amerikos ar kito krašto nuvykęs Lietuvon tautietis parsiaveža gintaro, tačiau daugumoje tie išdirbiniai nėra meno kūriniai, visai netokie, kokius mums pristato tikrasis gintaro meistras Daukantas. Kuomet 1976 m. Lietuvos buvo užklydę JAV išleisto "National Geographic Magazine" atstovai, jų pirmasis klausimas buvo "Kur gyvena dail. Daukantas?", nes iš arti norėjo pamatyti jo gintaro darbus (juos jie buvo matę tik nuotraukose) ir juos atžymėti šiame pasaulinio garso žurnale (jie tai vėliau padarė ir dail. Daukanto vardas dar labiau apsklido po pasaulį).

(Nukelta į 7 psl.)

Vladas Blinstrubas Dirvos gegužinėje turėjo dvi pagalbininkes iš Lietuvos: Liną Stapulionytę ir Mildą Chmieliauskaitę.
V. Bacevičiaus nuotr.

NEŽINOMO LIKIMO KELIAIS...

Juozas Prikockis

8

Bet ir tada darbininkai pradėjo prieš mane šiaušti, skųstis, kad mažai teuzrašau procentų. Mane pavarė. Brigadininkas buvau netinkamas.

Ar žinote, ko reikia, kad būtum geras brigadininkas? Reikia būti grubiam, mokėt sukčiauti, iš juoda padaryti balta, vogti ir jau būtiniausiai keiktis taip, kaip nesikeikia nė vienas Maskvos vežikas. Nepamirškite, be keikimosi – nė žingsnio. Kas nesikeikia, tas blogas žmogus. Tikrai, šiuo klausimu "filosofuoti" būtų galima ilgokai, bet mes nebesileisime į šią "filosofiją", die vai jos nematė.

Seliankoje gyvendamas tikrai nemaža esu perskaitęs. Maždaug nuo 1942 m. pabaigos mūsų biblioteka kaliniams knygų skaityti jau nebedavė, nes nebuvo ir ko duoti: paimtas skaityti knygas kaliniai surūkydavo, nebegražindavo. Žinoma, už tai būdavo baudžiami: reikėdavo grąžinti penkeriopą knygos vertę. Bet kaliniams "apsimokėdavo" ir tai. Visa karo laikotarpį Seliankoje baisiai trūko popieriaus. Sunku įsivaizduoti, kas darosi, kada rūkoriaus trūksta popieriaus. Jie drasko nuo sienų ir tvorų plakatus, lozungus, grobia iš kontoros, plėšo (jei tik jiems patenka į rankas) knygas. O būdavo atsitikimų, kai surūkydavo popierinius pinigus.

Laikraščių vogimas iš skaityklos buvo gana dažnas reiškinys, nors skaitykloje žmonių lankymosi metu sėdėdavo specialus seklys, kurio uždavinys buvo sekti kiekvieną "skaitytoją" ir atimti iš jo laikraštį, jeigu tas bando "nuskaityti". Paskutiniu metu tokių "tamautojų" tarpe buvo vienas Rygos žydėlis. Taigi kartą vienas apsukrus vyrukas pagrobė "skaitytą" laikraštį ir išbėgo iš KVC (kultūrinė vospitalinė) čast – kultūros, auklėjimo skyrius). Još kė jį pastebėjo ir rėkdamas išsivijo. Vyrukas, matydamas, kad žygis nepavyko, išbėgo į rajoną, pasuko į artimiausią išvietę ir laikraštį įmetė į skylę...

– Ui, ką jam padarei, jebihumai! Kam tu jam į tokią baurią skylę įgrūdai? Ar taip žmonės laikraščius skaito?

Tačiau KVC viršininko žinioje visada būdavo politinio turinio knygų: pavyzdžiui, Markso, Lenino, Stalino raštai, "Partijos istorija"

ir pan.. Kaip jau esu minėjęs, šitokių knygų aš visada gaudavau, nors viršininkas dažnai primindavo, kad politinė literatūra kaliniams draudžiama.

Gaudavau po rusų kalbos mokymosi priedanga. Tas knygas labai kruopščiai reikėdavo slėpti nuo draugų, kurie galėjo pavogti ir paleisti jas dūmais. Taip jau 1943 m. gavau Stalino knygą "Leninizmo klausimai", apie kurią (tegu bus man leista pastebėti) vienas senas kalinys, simpatiškas senukas (su juo vėliau kurį laiką draugavau) atsiliepė taip:

– Prieteliau, ši knyga kvepia krauju.

Šią "krauju kvepiančią" knygą skačiau ar ne tris kartus, skačiau nuosekliai, atsidėjęs, apgalvodamas, gilindamasis, stengdamasis suprasti tai, kas man buvo nesuprantama. Ją skačiau ne tik 1943 m., bet ir 1944 ir 1945 m.. Kai kurias vietas (pavyzdžiui, rašinį "Apie dialektinį ir istorinį materializmą") skačiau ne tris, o daugiau kartų. Tą rašinį buvau ko ne mintinai išmokęs, – taip jis man patiko.

"Partijos istoriją" skačiau ne mažiau atsidėjęs ir taip pat ne mažiau kaip tris kartus. Be to, esu perskaitęs rinktinis Lenino raštus (du tomai), Lenino "Marksas – Engelsas – marksizmas" ir beveik visus Lenino veikalus, išleistus atskiromis knygomis: "Žingsnis pirmyn, du žingsniai atgal", "Dvi taktikos", "Valstybė ir revoliucija", "Imperializmas kaip aukščiausioji kapitalizmo stadija", "Socialistinė revoliucija ir renegatas Kautskis" ir kt.. Bet labiausiai iš Lenino raštų man patiko "Materializmas ir empiriokriticizmas". Tai bene svarbiausias jo filosofinis darbas.

Iš Markso kūrybos esu skaitęs jo rinktinis raštus, išleistus dviem tomis. Ir apie Marksą 1946 m. pava-

sarį gavau perskaityti vieno vokiečių profesoriaus marksisisto stambia knygą "Karlo Marksas" (išverstą į rusų kalbą).

Iš grožinės literatūros lageryje skačiau Lermontovo rinktinį kūrinių knygą, Tur genevo "Tėvai ir vaikai", Majakovskio rinktinį eilėraščių knygelę, Dostojevskio "Nusikaltimas ir bausmė" (tiesa, šios skaityti nebaigiau), taip pat kitas knygas, kurias išvardinti čia nėra galima, pagaliau to ir nereikia.

Gaudavau ir žurnalų: pavyzdžiui, "Priekamė" (nuo upės Kama), "Istorikas marksistas", "Bedievis" ir kit.. Iš dienraščių dažniausiai gaudavom "Žvaigždę" ir kai kada "Tiesą" bei "Žinias". Suprantama, gaudavom ir savo rajono laikraštį "Solikamsko darbininką".

Tačiau nė vienos knygos, nė vieno žurnalo ar juo labiau dienraščio numerio neskaičiau su tokia meile, pasišventimu, su tokio žinojimo troškuliu, kaip skačiau "Rusų kalbos gramatiką", kurią 1943 metų rudenį man buvo parūpinęs KVC viršininkas – moteris. Ir vėl moteris! Jos tarsi persekioja mane. Bet ne, rusės moterys man daug gera padarė. Tą "Gramatiką" viršininkas gavo iš pradžios mokyklos mokytojo Seliankoje, nes lagerio bibliotekoje tokios knygos nebuvo. Taip galėjo padaryti tik žmogus, kuris iš tikro mane suprato ir nuoširdžiai pasiryžo padėti. Šią faktą visada prisiminsiu, kaip vieną iš pačių ryškiausių lagerinio gyvenimo įvykių.

Deja, lygiai taip pat atsiminsiu ir tai, kad tą "Gramatiką" kartu su "Partijos istorija" tų pačių metų žiemą draugai man pavogė ir surūkė. Rytojaus dieną radau kieme numestus kietus "Gramatikos" apdarėlius. Dėl to beveik verkiau: taip buvo gaila ir nesmagu. Juk tų knygų nebegalėjau grąžinti nė dėkingajam viršininkui.

Juokas mane ima, kai prisimenu pirmąjį savo bandymą gauti "Rusų kalbos gramatiką". Tai buvo 1943 m. gegužės mėnesį. Lagerio viršininku tada buvo tipingas ukrainietis Didenko, labai griežtas, bet kartu ir gailėstingas žmogus. Kali-

nių jis kitaip nevadindavo, kaip banditais. "Ach tu, nelaimingas bandite", – sakydavo Didenko. Taip kartą jis atvyko pas mus į lauką (raštinėj dirbdavo tik vakare, šiaip visą laiką važinėdavo po laukus, kur dirbdavo žmonės).

Tai buvo nepaprastai rūpestingas šeimininkas. Jo žirgas būdavo kaip retai kur matysi: gražus, išvalytas, nušertas, tik žvengdavo. Toks žirgas tebuvo vienintelis visame lageryje. Kaip paprastai, jį apstojo kaliniai (tai buvo jau minėta Nava lenko brigada), prašydami parūkyt, klausinėdami. Pagal lagerių papročius, prašyti tabako galima iš bet kurio viršininko, nors ir aukščiausio. Aš nerūkiau, tabako prašyti man nebuvo reikalo. Todėl man atėjo į galvą mintis paprašyti viršininką ko kito.

– Pilieti viršininke, aš labai norėčiau gauti rusų kalbos gramatiką, nes bibliotekoje tėra tik trumpas kursas, kuris manęs jau nebepatenkina.

Iš tikrųjų gi bibliotekoje tebuvo paprastas elementorius, o ne "trumpas kursas".

– Kai atliksi bausmę ir parvažiuos namo, gausi "platų kursą", tuo tarpu pakaks ir trumpojo. O dabar eik prie darbo, bandite. Supratai?

Draugai prunkstėlėjo juokais, nes niekam negalėjo ateiti į galvą, kad aš rūpin siuos tokiais "niekais". Taigi iš Didenkos nieko nepešiau, tik nuo to laiko draugai dar labiau manim juokdavosi.

Buvo ir tokių, kurie mane suprato. Iš tokių galiu paminėti vieną Kazanės universiteto asistentą vokiečių, su kuriuo 1945 m. draugavau maždaug mėnesį laiko, nes mes kartu buvome poilsio grupėje. Jo specialybė buvo valstybinė teisė, kuri mane pradėjo dominti ypač nuo 1936 metų, kai klausiau Kauno universitete profesoriaus Riomerio paskaitų.

Tas vokiečių buvo maždaug mano amžiaus, protingas, kultūringas žmogus, nors ne visada simpatiškas. Kartais mes prasi-ginčydavome ištisas valandas, dažniausiai valstybinės teisės ir politinės ekonomijos klausimais. Kaip tik tada aš visą mėnesį turėjau Lenino knygūstkę "Straipsniai ir kalbos", kuriose šie klausimai yra liečiami (pavyzdžiui, valstybinis kapitalizmas, nepas). Gaila tik, kad mano draugystė su tuo asistentu truko neilgai: uždarius poilsio grupę, jis buvo išsiųstas į kitą lagerį miško darbams, o aš likau Seliankoje.

Pilnesnio vaizdo dėlei

turiu paliesti ir kitus Seliankos gyvenimo dalykus. Tai buitės klausimai. Per visą karo laikotarpį mes negalėjome gauti daugelio būtiniausių reikmenų. Apie maitinimą galiu pasakyti tik tiek, kad visus produktus turėjome vietoje, bet davinio norma buvo sumažinta ligi minimumo, – ligi tokių ribų, už kurių jau prasideda badavimas tikra to žodžio prasme.

Jei daugelio prekių negalėdavo gauti laisvi gyventojai, tai ka bekalbėti apie kalinius, ir dar nublokštus į tokią užkampį. Visa, ką turėjo kraštas geriausio,ėjo frontui – milžiniskam, begaliniam, ištįsusiam nuo šiaurės ligi pietų. Kaliniai buvo aprūpinami paskutinėje vietoje. Tai supras kiekvienas. Tačiau man atrodo, kad vis dėlto ir tada, tais nepaprastai sunkiais laikais, kaliniais buvo rūpinamasi. Lageriai taip pat gamino frontui. Šia prasme ir mes, kaliniai, prisidėjome prie karo laimėjimo, prisidėjome savo darbu, tegul ir priverstiniai.

Visą karo laikotarpį mes negavome baltinių. Jų nebuvo. Teko verstis ir be jų, kai senieji arba turėti dar iš namų susidėvėjo. Aš pats išbuvau Seliankoje be jokių baltinių maždaug dvejis metus. Šiurpas nukrečia, tas dienas prisiminiu. Nebuvo ne tik baltinių, bet ir jokių viršutinių marškinių, neturėjau jokios palaidinės (o išvažiuodamas iš Marijampolės išsivežiau ar ne 12 porų baltinių ir 2 megztinius; tai vis Marijos rūpestis). Vienintelis apatinis mano drabužis buvo liemenė, pasiūta iš kailinių (ją man pasiuvo Kostas Marcinkus dar Toli muosiuose Rytuose, mano kailiniai iš namų buvo labai ilgi, ligi žemės, todėl mes juos sutrumpinome).

Liemenė kaip liemenė: be rankovių, be apykaklės, argi ji galėjo pavaduoti baltinius! Negalėjo, bet turėjo, kitos išeities nebuvo. Užtat nenuostabu, kad beveik kiekvieną žiemą aš mažai ir tedirbdavau: peršaldavau, nusilpdavau, ir mane turėdavo guldyti ligoninėn. Kai kada, ypač kai būdavo be nuotaikos ar ko supykęs, gydytojas Troica man tiesiog sakydavo:

– Prikocki, jūs žiemą nedirbate nė vienos dienos, nė vienos!

Žinoma, griežtai imant, tai buvo perdėjimas, nes niekas neturi teisės pasakyti, kad žiemą aš nesu dirbęs nė vienos dienos. Tačiau teisybė yra tai, kad nebuvo tokios žiemos Seliankoje, kurią aš nebūčiau trumpiau ar ilgiau gulėjęs ligoninėje.

(Būs daugiau)

20th Anniversary!			
\$40 OFF ANY GLASSES WITH COUPON ONLY Expires 8/31/92 J.F. OPTICAL - 531-7933	FREE VISION SCREENING WITH COUPON ONLY Expires 8/31/92 J.F. OPTICAL - 531-7933	\$40 OFF CONTACT LENSES WITH COUPON ONLY Expires 8/31/92 J.F. OPTICAL - 531-7933	
J.F. OPTICAL 775 E. 185th Street Euclid 531-7933			

KŪRYBA IR MOKSLAS

KAIP NAIKINTAS IR KAIP ATKURIAMAS VINCO KUDIRKOS ATMINIMAS

Romas Treideris

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

– 1948 metų pavasarį, – pasakoja buvęs Kudirkos Naumiesčio Vykdomojo komiteto pirmininkas Stasys Matulaitis, – man paskambino Michailas Karmaliuginas ir pakvietė pas jį atvykti. Pasitiko mane priekaištaudamas: "Počemu deržišetot balvan?" Mesusigaudžiau, apie ką kalba. Supratęs atsakiau, kad tai didis revoliucionierius, kurio himną giedame. Man jis tvirtina, kad tai "boljšoj nacionalist". Pa prašiau jo, kad parašytų raštą. Nerašė, bet įsakė per dvi savaites paminklą nugriauti. Praėjus dviem savaitėm, vėl iškviatė... Šį kartą pasitiko jau su keiksmazodžiais. Ir vėl įsakė per dvi savaites paminklą nugriauti. To daryti ne maniau. Čia man padėjo atsitiktinumas. Gavau iš Vilniaus raštą, kad reikia išvardyti saugotinus paminklus. Pasiūliau saugoti Vinco Kudirkos, Vytauto Didžiojo paminklus ir sudegusią bažnyčią. Kitais metais pirmininku nebedirbau... Vytauto Didžiojo paminklą ėmėsi griauti. Žmonės pasakoja, kad neapsikentusi Arciševskaja pati užsimojo nuversti Kudirkos paminklą. Trims miesto darbininkams ir Šapalų tarybinio ūkio traktorininkui pažadėjo už darbą tuo laiku gerus pinigus – po 200 rublių. Bet rytą, išvydę prie durų priklijuotus grasinančius lapelius, šie pabūgę. Apie tai pasakojęs vienintelis gyvas liudininkas staiga nutilo. Suprantama, dabar jam gėda. Lapelių autoriaus irgi nepavyko surasti.

Taigi stalinistai triūsė, plėšėsi be naudos – paminklą nugriauti nepasisekė. Tačiau visa kita, kas priminė Didįjį Varpininką, barbariškai naikino. Kaip zemsčiai caro laikais iškapojo "Tautiškos giesmės" žodžius, iškaltus Vinco Kudirkos antkapiniame paminkle, taip sovietiniais metais buvo sunaikinti "Tautiškos giesmės" žodžiai, įrašyti Vinco Kudirkos pradinės mokyklos salės sienose. 1949-aisiais Vinco Kudirkos gatvę pervardijo į Marytės Melnikaitės. Paskui ėmėsi Dr. Vinco Kudirkos tilto.

– 1951 metų pavasarį, – prisimena kelių meistras Juozas Baltramaitis, – užsuko pas mane į namus Naujojo miesto rajono vykdomojo

komiteto pirmininkas Pranas Mikuckas ir liepė išimti iš tilto Kudirkos paminklinę plokštę. Lyg pagrasindamas pridūrė: "Jeigu neišimsite, tai pasakysiu savo vyrams ir jie išims". Pranešiau apie tą reikalą Kelių eksploatacijos ruožo viršininkui Viktorui Širkai. Šis pasirūpino, kad paminklinę plokštę būtų išimta ir atvežta pas jį į Kybartus. Vėliau nepaliko: perlūdė į guolius.

Antroji Dr. Vinco Kudirkos tilto paminklinė plokštė po kurio laiko irgi buvo išimta ir parduota metalo laužo supirkėjui Kaziui Guobiui. Tuomet atrodė – ir ši antroji prazuvo.

Tačiau viskas buvo kitaip. Iš Kybartų paminklinę plokštę slapta parsigabeno ir išsaugojo ten mechaniku dirbęs naumiestiškis Juozas Šipaila. Anot Juozo Baltramaitio, Juozas Šipaila buvęs didelis lietuvininkas, bičiuliavęsis su Viktoru Šiorka, tad pastarojo pasakymas, kad plokštę perlūdė į guolius, buvo tik akių dūmimas. Kazys Guobis yra prasitaręs, kad antrąją paminklinę plokštę paslėpė savo name po grindimis.

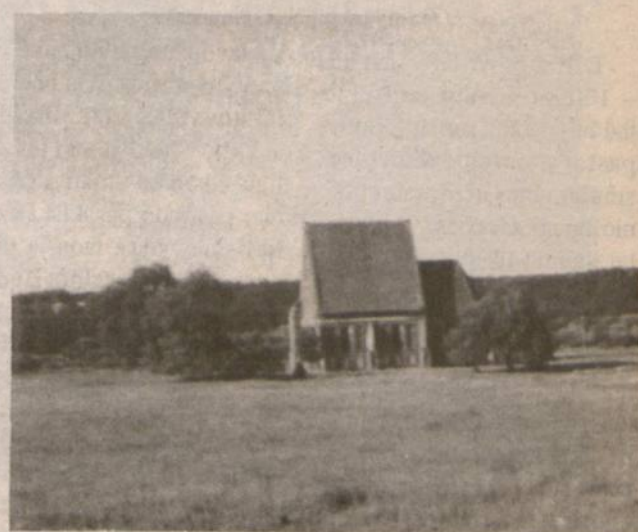
Nors ir be paminklinių lentų, bet tiltas ir toliau buvo žmonių vadinamas Dr. Vinco Kudirkos tiltu. Todėl 1953-aisiais surengtos triukšmingos sovietinės vadybos – tiltui suteiktas Viktoro Zimino vardas.

Tik praslinkus metams po Stalino mirties, 1954-aisiais, raudonarmiečių kapinės iš miesto aikštės pagaliau iškėlė į Meištų kalnelį. Obeliską nugriovė. Apmatau, kad sykiu nugriovė ir antrą atokiau stovėjusį postamentą su gėlėmis, o 1962 metais prie Vinco Kudirkos kapo, visiškai užtvėrdami priėjimą iš vienos pusės, pastatė sušaudytų sovietinių aktyvistų kapų tvorėlę.

Taip buvo sunaikinti ar sužaloti kone visi Kudirką primenantys paminklai. Kai ką jau atstatome, atkuriamė...

1988-aisiais tiltui sugrąžintas Dr. Vinco Kudirkos vardas. Sugrąžintas, bet kaip tai padaryta!

Prieš pat tiltą – nauja didelė memorialinė lenta lietuvių ir rusų kalbomis skelbianči, kad Dr. Vinco Kudirkos tiltą 1944 metų spalio 17 dieną išgelbėjo nuo su-

Garsi, gotiško stiliaus Zapiškio bažnyčia, esanti už 14 km. nuo Kauno, prie Nemuno. Yra net manančių, kad jos statybą siekia Vytauto Didžiojo laikus.
H. Macijausko nuotr.

sprogdinimo Tarybinės Armijos kariai Vladimiras Baškinas, Nikolajus Kožokinas ir Viktoras Ziminas. Tiltą gale dar kartą lietuvių ir rusų kalbomis primenama, kad Dr. Vinco Kudirkos tiltą 1944 metų spalio 17 dieną išgelbėjo Tarybinės Armijos kariai.

Šis plačiai išgarsintas tilto istorijos momentas užgožia patį Vincą Kudirką ir su šia konkrečia vieta susijusius jo "Lietuvos tilto atsiminimus". Bet juk, tiltų sprogdinimas ir gelbėjimas yra įprastas karo reiškinys! Rusai sprogdino tiltus traukdamiesi, o vokiečiai juos tada gelbėjo. Kai frontas rito atgal, vaidmenys pasikeitė.

Prie Vinco Kudirkos kapo 1990 m. birželio 9 d. pastatyta akmeninė plokštė su tokiu įrašu:

ZEMSKIŲ VIRŠININKO
PALIEPIMU 1903 METŲ KOVO
2-SIOS NAKTĮ BUVO IŠKAPOTI ŠIE "TAUTIŠKOS GIESMĖS"
ŽODŽIAI:

TEGUL SAULĖ LIETUVOJ
TAMSUMUS PRAŠALINA,
IR ŠVIESA, IR TIESA MŪS
ŽINGSNIUS TELYDI.

TEGUL MEILĖ LIETUVOS
DEGA MŪSŲ ŠIRDYSE,
VARDAN TOS LIETUVOS
VIENYBĖ TEŽYDI.

VINCAS KAPSAS

O iškaptų žodžių vieta paminkle liko ir kaip istorinis dokumentas byloja apie carinės priespaudos metus. Tuokart uždėtas ir antkapis.

Karo negandų sunaikinto namo, kuriame V. Kudirka gyveno, vieta 1988-aisiais pažymėta memorialine lenta.

Kai buvo ruošiamasi statyti Dr. Vincui Kudirkai paminklą, miesto burmistras Zigmas Skirgaila skverui atrėžė dalį turgaus aikštės. Buvo pasodinta žemaūgių krūmokšnių, vienas kitas dekoratyvinis medelis. Kitur žėlė veja. Todėl skvere dominavo du postamentai su gėlių vazomis, o paminklas – ir visoje aikštėje.

Sovietiniais metais sodino medelius kas kur norėjo, užsodino laisvąją aikštę da lį bei visą skverą. Dabar šie medžiai dangų remia – paminklą nuo žmonių akių slepia. Iš skvero kūrėjų sumanymo liko tik pėdsakai. Artima medžių kaimynystė paminklui žalinga. Nekelia pasigėrėjimo ir naujas paminklo priedėlis – platus laipteliai iš šaligatvio plytų. Taigi Varpo aikštė laukia architektų.

Iš aikštės Vinco Kudirkos gatvė veda prie karo metais nugriauto istorinio medinio namelio, kuriame Didysis Varpininkas mirė, 1971 metais miesto šviesuomenės pastangomis toji vieta pažymėta memorialiniu akmeniu. Greta – Vinco Kudirkos vidurinė mokykla. Senąjį jos pastatą 1990-aisiais vėl papuošė Vytis. Tik ant salės sienų kol kas dar neatkurti "Tautiškos giesmės" žodžiai. Mokykloje veikia Vinco Kudirkos memorialinis muziejus.

Didžiojo Varpininko atminimą liudijančios vietos Kudirkos naumiestyje, kaip matome, tvarkomos, bet lieka dar daug ką padaryti.

55 SVARAI – cukrus, sūris, dešros, mėsa, šprotai, aliejus, kava ir kt., **\$90**. **22 SVARAI** mažesnis paketas, **\$55**. **22 SVARAI** mėsos produktai, aliejus **\$90**. Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų.

TRANSPAK,
2638 W. 69th ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TRISDEŠIMTAS Dirvos novelės Konkursas PREMIJA 700 DOLERIŲ skiriama iš A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko
Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1992 metų rugsėjo 1 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant priedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

TARP ORIENTO MISTIKOS IR DANGORAIŽIŲ

Henrikas Stasas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Diena buvo labai karšta – 100 su viršum laipsnių, tad buvo gana sunku gilintis pastatų architektūrines smulkmenas ir ornamentinio meno savybes. Apskritai galima tik pasakyti, kad Tailande iki šiol labai gerai išsaugotas visos Indonezijos kultūros žiedas. Daug, žino ma, įtakos čia turėjo budizmas, be kurio čia neapsieina nei architektūra, nei plastinis menas. Daug įtakos turėjo ir senos tautos, kurios gyveno prie Gango upės. Šios tautos ir išvystė tą stilių, kuris čia matomas iš taip gausių Budos įvaizdžių. Pvz. plonos linijos, kurios iškelia tas grakščias Budos skulptūrų nosis. Tas grakštumas jaučiamas ir architektūroje. Štai kolonos dažniausia baigiasi lotoso žiedo kapiteliais, pastatų frontonas ornamentuotas kokiom nors figūrinių puošmenom. Duris, langus ir langines puošia perlmutrinė bei veidrodinė mozaika.

Visi pastatai su oranžiniais ar žaliais glazūruotų čerpių stogais, kurių kampuose auksiniai smailgaliai. Be to kiekvienas pastatas kiekvienam aukštui turi atskirą stogą. Visoj architektūroje gausu kiniečių motyvų, kai kur net europietiški iš 19 šimtmečio.

Šventyklose gausu mitologinių temų freskų, kiti freskai vaizduoja scenas iš pirmojo karaliaus Ramos laikų. Iš lauko šventyklas saugoja kinietiškos skulptūros arba demonai iš Romajano epo.

Iš viso šventyklų komplekso tiktai paminėti Emerald (smaragdo) Budos stovylą, kuri Tailande skaitoma švenčiausia ir labiausiai gerbiama. Ji buvo rasta visai pripuolamai vienoj žaibo sudegintoj pagodoj. Pradžioje į ją mažai buvo kreipiama dėmesio ir ją ilgą lai-

ką savo kambaryje laikė vie nuolyno abatas. Tai nedidelė stovylėlė, vos 30 colių aukščio. Bet kai nuo jos vėliau nusilupo stuko sluoksnis, pasirodė pasakiškai žalias smaragdas, tada ją tuoj paskelbė Emerald Buda. Sužinojęs apie tai imperatorius Chang May, tuoj pasiuntė savo tarnus, kad ją atgabentų į rūmus. Tokiu būdu stovylėlė pateko į Laos sostinę Vientian. Vėliau ją perkėlė į Bangkoką ir patalpino į šventyklą, kuri dabar vadinasi Emerald Budos šventykla. Šventykla dabar yra karaliaus koplyčia, kurioje jis atlieka savo religines apeigas.

Šventykla nepaprasto grožio su auksiniu bokštu ir mitologinių dievų skulptūrom. Statyta ji buvo pirmaisiais miesto įkūrimo metais, vadovaujant karaliui Ramai I-jam. Emerald Budos stovylėlė ten pastatyta ant aukšto paausiuoto altoriaus, kurios šonuose du kristaliniai sviediniai vaizduojantys saulę ir mėnulį. Tris kartus metuose, pagal sezoną, pats karalius pakeičia jos rūbus: karštam sezonui auksiniai rūbai, o lietingam – mėlyna spalva. Ši šventykla laikoma ne tik Bangkoko, bet ir viso Tailando švenčiausia vieta.

Kalbant apie tailandiečius tenka pasakyti, kad jie labai malonūs, turistą labai palankiai priima. O patys atrodo, kad laimingi ir patenkinti gyvenimu. Jų veiduose jokios įtampos nesijaučia. 94% yra praktikuojantys budistai, tačiau tolerantiški ir kitom religijom. Čia pilną laisvę naudojami krikščionys, musulmonai ir žydai.

Didelių socialinių problemų neturi, nes tokiame didmiesty beveik neteko matyti išmaldos prašančių. Moterų teisės suligintos su

Dangoraižiai prie Hong Kongo uosto. Tarp dangoraižių ir automobilių S. Stasienė. H. Staso nuotr.

vyrais. Jos užima atsakingas pareigas pramonėje, prekyboj ir finansų tvarkyme.

Bangkoko universitete yra daugiau studentų, negu studentų. Sakoma, kad kai kuriais atvejais moterys čia turi daugiau teisių negu Vakaruose. Nors pagal tradiciją moteris čia laikoma, kaip paskutinė dramblio koja. Tai tik tradicija ir budizmas, kuris šiek tiek varžo vedybas ir šeimos gyvenimą. Mat Buda yra tuo klausimu surašęs daug moterims nepalankių įstatymų.

Plačiau pažinti tautos gyvenimą per septynias dienas neįmanoma.

Po septynių Bangkoko tropinėje saulėje praleistų dienų, palikome Tailando sostinę ir išskridom į Hong Kongą. Didžiulis europietiškos "AirBus" gamybos lėktuvas su 300 keleivių pakilo iš Bangkoko tarptautinio aerouosto palikęs tropiniame rūke skendėjantį miestą, kurio tik dangoraižius ir šventyklų bokštus buvo galima išskirti iš bendros panoramos. Labai man dagios lėktuvo tarnautojos kinietės stengėsi keleiviams sudaryti kuo jaukesnę atmosferą, nuolat siūlydamos vyno ir užkandžių.

Kelionė iš Bangkoko į Hong Kongą truko tik dvi su puse valandos. Netrukus horizonte pasirodė Hong Konga supantys tamsūs kalnai, o po kelių minučių ir mėlynos įlankos su žaliais slėniais.

Pirmiausia pasiekėm Naujas Teritorijas, kurios iš lėktuvo atrodė lyg kiniečių piešiami peizažai atvirutėse. Už jų iškilo ir pirmieji dangoraižiai, kurie grupėmis buvo išmėtyti tarp kalnų ir įlankų. Vaizdas nepaprastai panašus į Rio de Janairo.

Kiek toliau matėsi visa eilė salų, kurios kaip tamsiai žali taškai iškilo piet-

nės Kinijos jūroje. Salų pakrantėse plūduriavo maži laiveliai, kurie atrodė lyg baleto batukai sumesti į vandenį. Lėktuvas netrukus sumažino greitį ir lyg sklandytuvas leidosi tarp kalnų į Kai Tak Hong Kongo aerouostą.

Išlipę iš lėktuvo atsідūrėme vėl naujoj ir mažai pažįstamos kultūros aplinkoj, t.y. kinų kultūros ir civilizacijos pasauly. Išėję iš aerouostu kartu su kitais keleiviais sustojome eilėje iš kurios taksi visus išvežiojo į iš anksto numatytus viešbučius. Nors eilė buvo gana ilga, tačiau taksi vienas po kito nepaprastai greit visiems patarnavo.

Tik tenka pastebėti, kad Hong Kongo taksi vairuotojai gana šiuurkštūs, mažai kalbūs ir taip pat į kaleivius mažai dėmesio kreipia. Mūsų taksi vairuotojas vietoj nuvežti Kowloon nuvežė mus į Hong Kongą. Tad iš ten turėjom kitu taksi grįžti. Daugumas taksi vairuotojų ateiviai iš įvairių kraštų ir nemoka kinų kalbos, o angliškai taip pat labai silpnai.

Hong Kongas arba "kvepiantis uostas" yra nuo 1842 metų anglų kolonija ir susideda iš trijų pagrindinių teritorijų: Hong Kongo salos, Teritorijų, be to, Hong Kongui priklauso dar Lantau ir eilė kitų mažų salų.

Iš pirmo žvilgsnio šis 6 mil. gyventojų miestas atrodo, kaip plieno, betono ir stiklo dziunglės. Nesvarbu iš kokio kampo žiūrėsi, matai tik komercinį pasaulį, dangoraižių mišką su dideliom, turtingom paduotuvėm ir tikrą mišinį rytų bei vakarų kultūros.

Tačiau visur vyrauja kinų kultūra, čia visos akį rėžiančios įvairių spalvų reklamų kinų kalba, parduotuvėse taip pat kinų kalba. Gatvėje su vietiniais daug

sunkiau susikalbėti angliškai, negu kuriame nors Vakarų Europos mieste. Čia iš po vakarietiško fasado labai ryškiai iškyta kinų dvasia ir kinų gyvenimo būdas.

Kaip vietiniai tvirtina, kiniečių dominavimas dar mažai kuo skiriasi nuo praeito šimtmečio. Orientališkos tradicijos čia dar labai gyvos. Vaikščiojant Hong Kongo gatvėmis susidaro įspūdis, kad dalyvauji kokiam tai Kung Fu filme, nes ir visa aplinka čia atrodo, kaip tokio filmo scena.

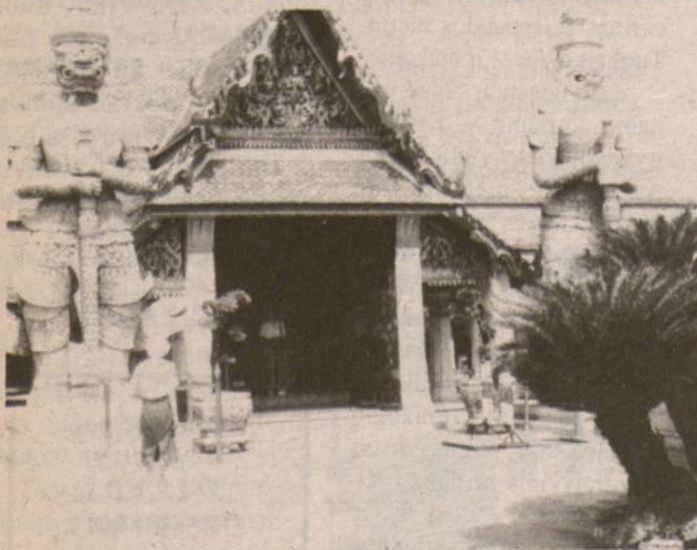
Tas nepaprastai koncentruotas mišinys rytų ir vakarų su vyraujančių kiniečių kultūros charakteriu turistams sudaro vieną iš patraukliausių lankymo vietų. Todėl ne veltui į šią milžiniškos Kinijos pakraščio oazę kas met atsilanko virš 5 mil. turistų. Tačiau netolimoj ateity šioje oazėje gali pranykti plačioj Kinijos dykumoj.

Jei Europos miestai turistų dėmesį daugiau nukreipia į jų praeitį ir istorines kultūros liekanas, tai Hong Kongas šiandien visų dėmesį nukreipia į jo ateitį, būtent, į 1997 metus, kada šis kapitalizmo centras papuls į socialistinį glėbį. Todėl šio miesto istorija dabar mažiau kalba apie tai kas buvo, o daugiau apie tai kas artimiausioj ateity dar įvyks. Bet nežiūrint, kad Demoklo kardas ir kaba virš šio miesto dangoraižių, turistai čia jokių ypatingų žymių dar nepastebi.

Gyvenimas vyksta normaliai, žmonės patenkinti, parduotuvės pilnos pirkėjų ir vis nauji dangoraižiai kyla į viršų. Taip pat ir miestas užplanavęs eilę naujų statybų, įskaitant naują 16 bil. dol. aerouostą. Kad ekonominis gyvenimas čia ne smunka rodo ir tai, kad šiame mieste daugiausia su naudojama prabangiųjų prekių negu kitur pasauly. Čia išgeriama daugiausia konjako, čia daugiausia Rolls Roys ir Mercedes mašinų negu bet kuriam pasaulio mieste.

Hong Kongas yra miestas su labiausiai augančia ekonomija pasaulyje. Toks gyventojų gerbūvis daug priklauso nuo kiekvieno asmens pozityvios galvosenos ir nuo veržlumo ko nors gyvenime atsiekti. Ten eilinis gyventojas galvoja, jei mano kaimynas gali dasimušti iki Mercedes, tai kodėl aš negaliu ko nors geresnio atsiekti? Tad pagal tolią pozityvią gyventojų filosofiją Hong Kongas ir iškilo į aukštumas.

(Bus daugiau)

Kiniečių demonai prie Bangkoko šventyklų. H. Staso nuotr.

A.A. CEZARIS MODESTAS

Jonas Jurkūnas

Cezaris Modestas – Modestavičius gimė 1918 m. vasario mėn. 27 d. Rusijoje. Dar labai mažas su tėvais po karo grįžo į Lietuvą. 1937 m. Cezaris baigė suaugusių gimnaziją Kaune ir pradėjo studijas VD universitete Teisių ir Ekonomijos fakultete. Karinę prievolę atliko Karo mokykloje kaip kariūnas aspirantas, gaudamas atsargos jaun. leitenanto laipsnį.

Dar jaunas būdamas sukūrė šeimą su Genovaite Mejeryte ir išaugino du sūnus Algį ir Edą.

Raudonojo tvano išmesti iš Lietuvos Genovaitė ir Cezaris Modestai atsidūrė Vokietijoje. Gyvendamas Hanau stovykloje Cezaris tęsė studijas Frankfurto universitete.

1949 m. Cezaris su šeima atvyko į JAV. Pradžioje trumpą laiką praleido New Yorke, bet neužilgo persikėlė į Clevelandą. Begyvendamas Clevelande Cezaris kartu su kitais korporantais sudarė Korp! Neo-Lithuania padalinį. Jie 1954-55 m. eigoje suregistravo Neo-Lithuania ir Filiae-Lithuaniae korporacijų narius, o įsisteigus New Yorke ir Montrealyje korporacijos padaliniais, tiems trims padaliniais susitarus, sudaryta laiki konoji korporacijos centro valdyba – Cezaris Modestas pirmininkas, Jonas Čiuberkis sekretorius, Juozas Gaška išdininkas.

Ši laikinoji korporacijos centro valdyba 1955 m. liepos mėn. 2-3 d.d. Toronte (Kanadoje) sukvietė tremties pirmąjį korporantų suvažiavimą. Šiame suvažiavime buvo atsteigta Korp! Neo-Lithuania, Filiae-Lithuaniae korporantėms įsijungiant į vieną korporaciją.

A.A. Cezaris Modestas beveik nuo pirmųjų savo gyvenimo dienų Clevelande

atidavė visa laisvalaikį savo pasirinktai, dar jaunystės metu Kaune, Korp! Neo-Lithuania. Jai jis liko ištikimas per visą savo gyvenimą. Jis dvi kadencijas buvo korporacijos vyriausios valdybos pirmininku, jis rūpinosi korporacijos stovyklų rengimu, jis padėjo korporacijos sportininkams, padėjo korporacijos orkestrui ir talkino Chicagos padalinio parengimams.

Todėl ir laidotuvių koplyčioje liepos 31 d. atsisveikinimo metu, korporacijos vyr. valdybos vardu atsisveikindamas dr. Jurgis Lendraitis, Clevelando padalinio valdybos vardu dr. Viktoras Stankus ir Floridos padalinio valdybos vardu Juozas Žvynys pagarbiai prisiminė šviesios atminties Cezario darbus, nuopelnus ir jo nepaliaujamą rūpestį Korp! Neo-Lithuania iki iškelikaujant į Anapilį šių metų liepos 25 d.

Cezaris Modestas

Atsisveikindama su Cezariu, Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos vardu Matilda Marcinkienė paminėjo jo aktyvų darbą ir jo įnašą sąjungai. Cezaris ne vieną kadenciją yra buvęs sąjungos valdybose ir uoliai talkinęs Chicagos ir Clevelando skyriams.

Jonas Jurkūnas atsisveikindamas Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje ir draugų vardu pažymėjo, jei šviesios

Žmona Genovaitė, sūnūs Algis ir Edas sesuo Dalia Miežėlienė prie a.a. Cezario Modesto karsto šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoj. V. Kavaliūnas nuotr.

atminties Cezario Modesto pirmoji meilė buvo Korp! Neo-Lithuania, tai jo antroji meilė buvo Lietuvių Tautiniai Namai Chicagoje. Jis nuo pirmųjų dienų, įsteigus namus Chicagoje, buvo tų namų direktorius, laikinosios būstinės administratorius. O nupirkus dabartinius namus, jis buvo namams įrengti komisijos narys ir daug laisvalaikio valandų išdirbęs tuos namus pertvarkant. Taip pat dažnai buvęs ir tų namų valdybose.

Seimos vardu labai jautriai atsisveikino Rimantas Griškėlis.

Visų kalbėtojų reiškiamą užuojautą šeimai ir išsakyti tikrai nuoširdus žodžiai gausiam susirinkusių giminių ir draugų būriui koplyčioje, sudarė nepaprastai didelę netekties nuotaiką. Atsisveikinimą pravedė Korp! Neo-Lithuania vyriausios valdybos pirmininkė Vida Janušienė, stovint daugumoje jauniems korporantams garbės sargyboje prie karsto.

1992 m. rugpjūčio mėn. 1 d. a.a. Cezario Modesto palaikai iš Petkaus laidotuvių koplyčios buvo nulydėti į šv. M. Marijos Gimimo

bažnyčią kur kan. V. Zakarauskas atnašavo šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Pamaldų metu giedojo solistai Darna Stankaitytė, Aldona Vilčinskaitė ir Jonas Vaznelis. Po pamaldų ilga eilė automobilių palydėjo a.a. Cezario karstą į šv. Kazimiero lietuvių kapines. Čia po religinių apeigų, sugiedojus

tautos himną, dalyviai atsisveikino su a.a. Cezariu tiek daug įdėjusiu rūpesčiu kad tautinės minties raida neužgestų ir jam iškeliauvus į Anapilį.

Nuliūdime liko žmona Genovaitė, sūnūs Algis ir Edas su šeimomis, sesuo Dalia Miežėlienė ir daug artimų giminių.

SENAI MATYTA GIMTINĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

VISUR GERA, BET NAMUOSE GERIAUSIA

Toks posakis gal geriausia galėtų nusakyti dail. Daukanto nusiteikimą. Teko ši vyrą pasitikti Chicagos areodrome rugpjūčio 10 dieną ir kartu aplankyti gimtąjį namą (o jis dar bebestovi); bažnyčią, kurioje jis buvo krikštytas; mokyklą, kurią jis buvo pradėjęs lankyti. Tai buvo jaudinantys momentai F. Daukantui, kuris tuoj atkūrė vaikystės prisiminimus. Jo vaizduotėje atgimė daug šiltų vaizdų, matant tuos kampelius, kur buvo išpaustos pirmosios vaikystės pėdos.

Žinoma, daug kas nuo 1929 metų čia pasikeitė – tų erdvių laukų pietinėje Cicero dalyje jau nėra: viskas užstatyta namais, krautuvėmis, naujais pastatais. Didieji "Western Electric", bendrovės pastatai, kuriuose jo tėvas dirbo, jau nugriauti ir jų vietoje išdygo didelis apsipirkimo centras su milžiniška "Omni" maisto ir namų apyvokos krautuve, kuri veikia ištisas 24 valandas per parą.

Viskuo jis šioje ir kitose krautuvėse domėjosi, daug kuo stebėjosi, tačiau, atrodo, kad jo žemė – vistiek liko Lietuva. Norint atvykti Amerikon, jis prašė Amerikos vizos, tačiau vietoje jos – gavo šio krašto pasą – tai gi jis tikras Amerikos pilietis. Jis ir anksčiau čia galė-

jo – net apsigyventi atvažiuoti, tačiau jautė, kad Lietuva labiau reikalinga specialistų, negu Amerika. Ir dabar, po 65 metų, jis atvyko tik trumpam pasižvalgyti, atgaivinti savo jaunystės prisiminimus. Jo šaknys ir širdis liko Lietuvoje. Ten užaugino ir išmokslino tris vaikus (dvi dukras ir sūnų, kurie dirba irgi meno srityje), turi 6 puikius anūkus. Giminių Amerikoje Feliksas nebeturi: nori tik aplankyti čia gyvenančius. Karo mokyklos jo kurso draugus, pasisemti kiek žinių savo profesijoje ir grįžti į Vilnių.

Daug baugių ir liūdnų momentų jam ir šeimai teko išgyventi pokario metais Lietuvoje. Gyvenimas nelepiną jo ir dabar, kuomet daugumą savo laiko reikia paskirti buitiniams poreikiams užtikrinti. Tačiau jis nenorėtų išmainyti Lietuvos dėl – "trupinto aukso, gardaus valgio šaukšto" už didelių galimybių kraštą, į kurį dabar gana daug tautiečių iš Lietuvos net nelegaliai nori patekti.

Feliksas Daukantas – kuklus, darbštus, nuosaikus lietuvis, kokių labai retai pasitaiko. Palinkėkime jam ir toliau tokiu išlikti, nes tokių žmonių, kaip jis, Lietuvai labiausiai trūksta!

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

A.a. Cezario Modesto grabnešiai šv. Kazimiero kapinėse Chicagoj.

V. Kavaliūnas nuotr.

■ laiškai Dirvai

DŪDOS... PREMIJOS... VIEŠBUČIAI...

Antanas Juodvalkis

Iškilus visuomenininkas, organizacijų vadovas ir lietuviškos veiklos dosnus rėmėjas, dr. Leonas Kriaučeliūnas, išdėstė savo nuomonę ("Dirva" Nr. 31 – 1992. VIII. 13 d., Laiškų skyrius), neatitinkančią mano straipsnio ("Draugas", 1992. VII. 23 d.) minčiai, apie lietuvių Fondo Lietuvai dovanoto vieno milijono dolerių padalinimą.

Spaudoje daug kartų buvo rašyta, kad Lietuvių Fondo narių specialus suvažiavimas, įvykęs 1991 m. liepos 27 d. Jaunimo centre, Chicagoje, iš LF neličiamo kapitalo, vieną milijoną dolerių paskyrė Lietuvos švietimo ir kultūros reikalams. Už šį paskyrimą pasisakė 1,101 narys su 8.591 balsais arba 82,1% balsavime dalyvavusių narių. LF įstatų 40 straipsnis reikalauja 3/4 arba 75% balsavime dalyvaujančių balsų daugumos. Šiam nutarimui vykdyti buvo išrinkta Patikėtinių taryba (Board of Trustees), į kurią įėjo visi LF tarybos nariai. Taigi, Lietuva tapo šio milijono dolerių valdytoju.

Lietuvių Fondo taryba raštu painformavo Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirm. Vytautą Landsbergį ir paprašė paskirti instituciją ar asmenį, kuris būtų atsakingas dėl paramos teikimo ir palaikytų ryšį su LF Patikėtinių Tarybos pirmininku.

Aukščiausios Tarybos pirmininkas dovanotą milijoną dolerių administruoti pavedė Kultūros ir švietimo ministrui, kuris sudarė iš kultūrininkų plačios apimties Programų tarybą (mano pabraukta AJ.), kuri jam pateikė savo rekomendacijas.

Ministras D. Kuolys, atvykęs dalyvauti PLB seime, susisiekė su Patikėtinių Tarybos pirm. dr. A. Razma, o pastarasis sukvietė Patikėtinių Tarybos posėdį. Posėdyje ministras pateikė paskirstytos paramos sąrašą. Patikėtinių Taryba neturi galios pakeisti ministro paskirstytą paramą, o tik žiūri, kad nebūtų prasilenkiama su JAV TRS nuostatais, nes prasilenkus LF gali netekti nuo mokesčių atleidimo statuso. (mano pabr. A.J.).

Dūdoms, muzikos instrumentams ir kitoms programoms paramą skirsto ne Lietuvių Fondas ar LF pelno skirstymo komisija, bet Lietuvos Kultūros ir švietimo ministras. Su gauta dovana

kiekvienas elgiasi savaip, kaip jam atrodo geriau. Apie tai dr. Leonas Kriaučeliūnas negalėjo nežinoti, bet vistiek viską priskyrė Lietuvių Fondui.

Lietuvių Fondas sukurtas remti išeivijos švietimą, kultūrą ir jaunimą, o ne labdarą. Dabar jau prisidėjo ir Lietuvos panašūs reikalai. Lietuvių Fondas iš metinio pelno lygiai remia išeivijos ir Lietuvos kultūrinės apraiškas.

Teisingai dr. Leonas Kriaučeliūnas susirūpino vargstančiomis šeimomis, tik jo sugestijos, taikomos Lietuvių Fondui, neatitinka paskirčiai, nes yra specialios šalpos organizacijos, kurių vienos jau 50 metų rūpinasi į vargą patekusiais tautiečiais Sibire, Lietuvoje ir kitur, kitos naujai įsikūrė ir padeda ligoniams bei vaikams. Tai labai puiku, tik reikia jas daugiau remti, nes jos žino geriau kam reikia padėti. Kiekviena pagalbos šauksmą, reikia ištirti ir akylai nepasitikėti, nes nemažai yra apgavikų, kurie išnaudoja geraširdžius globėjus. Manau, kad Dr. Leono K. minima šeima pateko į gerą ranką ir daugiau skurdo nematys. Visų niekas neįstengė ir neįstengs patenkinti. Net valstybiniu mastu teikiama maisto ir medicininė parama, neįstengia aprūpinti badaujančių tautų.

Negaliu tylomis praėti pro Lietuvos vyriausybei ir Šarūnui Marčiulionui daromus priekaištus. Š. Marčiulionis, iškilus krepšininkas, praturtėjęs žaisdamas krepšinį Amerikos komandose, savo uždirbtus pinigus in-

Vliko Tarybos veiklos paskutiniame posėdyje, įvykusiame Chicagoje š.m. birželio 27 d., dalyvavę atstovai. I eil. – Balyš Račkauskas, dr. Jonas Valaitis, Joana Danilevičienė, Algis Regis – pirmininkas, Teodoras Blinstrubas – sekretorius, Aldona Kačinskienė, Grožvydas Lazauskas – reikalų vedėjas. II eil. – Mečys Vallukėnas, Viktoras Naudžius, Ramūnas Buntinas, Petras Noreika, Apolinaras Bagdonas, Rimantas Žemaitaitis-Kunčas, Petras Dirda, Juozas Lekas, Vladas Šoliūnas, dr. Feliksas Palubinskas, Kasparas Radvila ir Vytautas Žukauskas, J. Tamulaičio nuotr.

vestavo į Vilniuje įsigytą viešbutį ir daug prisidėjo prie Lietuvos olimpinio sportininkų dalyvavimo Barcelonos olimpiadoje. Ir kas čia blogo? Ar geriau būtų buvę, jei Š.M. būtų savo kapitalą investavęs ne Lietuvoje? Nieko nuostabaus, kad vyriausybė pažadėjo iškiliesiems sportininkams premijas, tą daro, tik žymiai stambesnėmis sumomis visos valstybės.

Čia gyvenantieji sulaukę 65 metų amžiaus gauna socialinio draudimo čekius ir medicininį aprūpinimą nežiūrint turimo turto. Milijonierius ir vargšas benamis gauna įstatymais numatytą porciją. Taip ir Š. Marčiulionio tapęs milijonierium, kaip laimėtojas turi būti lygiai traktuojamas su kitais.

Manau, kad reikia ir dūdas pirkti, ir premijas skirti, ir skurdą mažinti, jei įmanoma tai atlikti. Keistokai ir man atrodo, kai Lietuvoje daugelis gyventojų skursta ar yra ant bado ribos, reprezentacijai per nelyg daug išleidžiama, permažai rūpinamasi žmonių kasdieniniais reikalais.

Sunkiai sukauptas Lietuvių Fondo kapitalas, mano

įsitikinimu, neturėtų būti iššvaistytas, anot dr. Leono K. dūdoms pirkti, bet auginamas ir toliau, o naudojamos tik pajamos. Dovanotas vienas milijonas yra LF gražus žestas, atsikūriantį Lietuvai, ateityje tektų tinkintis tik gaunamomis pajamomis.

Reikėtų sukaupiti 10 milijonų nejudomą kapitalą, o naudoti tik gaunamas pajamas, kurios būtų re-

miama išeivijos ir Lietuvos kultūrinė ir švietimo veikla. Pokarinei emigracijai iškeliaujant į amžinybę, jaunoji karta ir dabar atvykstantieji yra šaltoki lietuviškiems reikalams ir didesnių aukų iš jų negalima tikėtis.

Fondo kūrėjai ir aukotojai turėtų pasvarstyti ir tvirtai pasisakyti dėl ateities veiklos, kad neišbarstytumėm iki šiol sunkiai sukaup tą kapitalą.

VLIKO TARYBOS PAREIŠKIMAS VISUOMENEI

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Taryba 1992 m. birželio 27 d. savo posėdyje Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus Kristalų salėje, vykdydama Vliko Seimo 1991 m. lapkričio mėn. 1-3 d. nutarimą, baigė savo politinę ir administracinę veiklą.

Vlikas, susikūręs 1943 m. lapkričio mėn. 25 d. Lietuvos pogrindyje, ryžosi demokratines tautos pajėgas apjungti vieningai kovai Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Komunistinei sovietų santvarkai grįžus, greit paaikėjo, kad pakartotina sovietų okupacija nebus laikina. Klasingai prisidengusi demokratijos, lygybės ir socialinio teisingumo obalsiais, ji aršiausiomis priemonėmis vykdė lietuvių tautos genocidą. Kova už tautos egzistenciją buvo sunki ir ilga pareikalavusi viso pasaulio lietuvių pastangų.

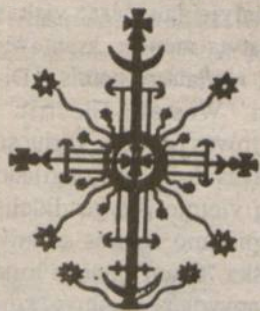
Vlikas, veikdamas tarptautinėje plotmėje, ypatingą dėmesį kreipė į politinius ryšius su JAV-mis Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir bolševikinės okupacijos nepripažinimo reikaluose. Sovietų komunistiniam imperializmui pradėjus byrėti, Lietuva 1990 m. kovo mėn. 11 d. deklaravo savo nepriklausomybės atstatymą. Šiandien Lietuva sunkiai kyla iš komunizmo griuvėsių okupacijos naujam priekeliui. Rytų Lietuvos

teritorija, įteisinta sutartimi su Lenino valdžios Sovietų Sąjunga, vis dar tebėra už Lietuvos valstybinių ribų. Mažoji Lietuva kovomis už laisvę per šimtmečius dengusi Lietuvių Tautą nuo prazūties, vis dar tebėra genocido stovyje.

Vliko Taryba dėkoja lietuvių išeivijai, rėmusiai Vliko veiklą savo darbais, ištekliais ir konstruktyvia kritika. Vliko Taryba, susirinkusi į savo veiklos baigimo posėdį, pagarbiai prisimena visas Vliko Valdybas, Vliko Tarybas ir jų pirmininkus. Tautos Fondas per savo atstovybes laisvajame pasaulyje, lietuvių išeivių pastangomis sutelkė daugiau 5 milijonų dolerių. Ši ekonominė parama įgalino Vliko uždavinių vykdymą.

Vliko Taryba, savo veiklos baigiamajame posėdyje, su broliška meile ir dėkingumu prisimena lietuvių visuomenę Amerikoje ir kituose kraštuose rėmusią Vliko Lietuvos laisvinimo pastangas. Lietuvos kraštuose rėmusią Vliko Lietuvos laisvinimo pastangas. Lietuvos laisvės kelyje laisvo pasaulio lietuviai nepristigo ryžto ir tikėjimo tautos ateitimi. Ši mūsų dvasinė stiprybė telydi mus ateityje.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Taryba ir ja sudarančios politinės organizacijos.

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

LIETUVA XXV-SE OLIMPINIUIOSE ŽAIDIMUOSE LENGVOJI ATLETIKA

Algirdas Bielskus

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Kūjo metime Lietuvą atstovavo Benjaminas Viluckis, 30 m. amžiaus. Kvalifikacinėse varžybose numetė 70.54 m (231'-5"), tačiau to nepakako patekti į baigmines rungtynes. B. Viluckiui priklauso kūjo metimo Lietuvos rekordas 82.24 m (269'-10"), pasiektas 1986 m.

Kūjo metimą laimėjo Andrei Abduvalijev (Tadžikistanas) 82.54 m (270'-9.5").

20 km ėjime, Lietuvos reprezentantas buvo Viktoras Meškauskas, 22 m. amžiaus, užbaigęs šią distanciją 26-ju, pasekme 1 val. 33:24 min. Aukso medalį laimėjo Daniel Plaza Montero (Ispanija) 1:21:45 val. Lietuvos rekordas priklauso Valdui Kazlauskui 1:19:29 val., pasiektas 1988 m. V.K. yra pasaulinės klasės ėjikas, deja, atrodo Barcelonoje nedalyvavo.

Moterų ieties metime Lietuvos spalvas atstovavo Teresė Nekrošaitė, 30 m. amžiaus, šią vasarą stipriai pasirodžiusi Europoje ir, pagal liepos 23 d. davinius, 1992 m. pasaulinėje lentelėje stovėjusi 5-je vietoje su 67.64 m (221'-11"). Deja, lūkesčiai geresnei vietai neišsipildė. Kvalifikacinėse varžybose, Teresė numetė tik 58.28 m (191'-2.5") ir nepateko į 12 finalisčių. Aukso medalis teko Silke Renk (Vokietija) 68.34 m (224'-2.5"). Lietuvos rekordas – Jadvygė Putnienė, 67.84 m (222'-7") pasiektas 1980 m.

Moterų šuolyje į aukštį, Lietuvos rekordistė Nelė Savickytė, 22 m. amžiaus, kvalifikacinėse varžybose įveikė 1.90 m. (6'-2.75"), tačiau to nepakako patekti į baigmines rungtynes. Rungtį laimėjo Heike Henkel (Vokietija) su 2.02 m (6'-7.5"). Nelė Lietuvos rekordas yra 1.91 m (6'-3.25"), pasiektas 1991 m.

Moterų šuolyje į tolį, Nijolė Bluškytė-Medvedeva, 32 m. amžiaus, iškili Lietuvos šuolininkė, kvalifikacinėse varžybose nušokusi 6.71 m (22'-0.25") pateko į baigmines rungtynes, kur iškovojo 4-tą vietą, pasekme 6.76 m (22'-2.25"). Deja, už poros dienų po varžybų, buvo paskelbta Lietuvai labai nemaloni žinia, kad N. Medvedeva buvo diskvalifikuota už vartojimą draudžiamųjų stimulantinių preparatų (mecacarb). Tai nelemtas įvykis, nedarantis garbės atgimusios Lietuvos sportui tarptautinėje plotmėje. Aukso medalį laimėjo

pasaulio rekordistė Heike Drechsler (Vokietija) su 7.14 m (23'-5.25"). Lietuvos rekordas, pasiektas 1986 m. Irenos Ozenko yra 7.20 m (23'-7.5"). Geriausia N. Medvedevos asmeniškai pasekmė yra 7.14 m (23'-5.25"), pasiektą 1988 m.

Moterų septynkovėje (Heptathlon) Lietuva atstovavo Remigijai Sablovskaitė-Nazarovienė, 24 m. amžiaus, surinkusi 6142 taškus ir užėmusi 14-tą vietą (iš 33 dalyvių). Paskiros Remigijos pasekmės: 100 m kliūtinis 13.75 sek. – 1014 t., šuolis į aukštį 1.76 m (5'-9.25") – 928 t., rutulys 14.49 m (47'-6.5") – 827 t., 200 m 25.20 sek. – 869 t., šuolis į tolį – 6.03 m (19'-9.5") – 859 t., ietis – 44.42 m (145'-9") – 752 t. ir 800 m – 2:14.95 min. – 893 t. R. Nazarovienei priklauso Lietuvos 7-kovės rekordas 6604 t., pasiektas 1989 m. Taigi ji šį kartą buvo toli nuo savo geriausios pasekmės. Olimpinį aukso medalį laimėjo legendarinė pasaulio rekordistė Jackie Joyner-Kersey (JAV) 7044 t.

Lietuvos lengvosios atletikos dalyvių sąrašuose pasigedome keleto iškilių lengvatlečių, kaip šuolininko į aukštį Rolando Verkio, kūjo metiko Donato Plungės, ėjiko Valdo Kazlausko, šuolininko į tolį Redžinaldo Stasaičio, iš moterų – rutulininkės Danguolės Bimbaitės – Urbikienės, 1988 m. olimpinės sidabro medalistės 1500 m bėgime Laimutės Baikauskaitės, vidutinių ir ilgų nuotolių bėgių Dalios Zauraitės – Matusevičienės bei Reginos Nyderytės – Čistiakovos, ėjikės Sados Eidikytės – Bukšnienės ir kt. Išskyrus D. Plungę, visi čia suminėti yra dabartiniai Lietuvos rekordistai savo rungtyse ir potencialūs varžovai. Jų nedalyvavimo priežastys mums yra nežinomos.

IŠEIVIJOS

LENGVATLEČIAI BARCELONOJE

Iškilus mūsų išeivijos ieties metikas Romas Pukštys 24 m. amžiaus, Barcelonoje atstovavo JAV-bes. Kvalifikacinėse varžybose, Romas iš pirmo metimo per viršijo olimpinę normą, nušviesdamas 81.16 m (266'-3") ir antruoju patekęs į 12 finalistų. Deja, dėtos viltys užsibaigė nusivylimu. Sekančią dieną baigminėse varžybose R. Pukštys buvo visai neformoje ir numetęs tik 76.72 m (251'-8.5") R.P. liko 10-je vietoje, net nepakliūdamas į finalinę 8-kę ir tuo-

mi prarasdamas dar 3 papildomus metimus. Aukso medalį laimėjo Jān Žalezny (Čekoslovakijos) 89.66 m (294'-2"). Romas yra šiais metais pirmaujantis JAV-bių ietininkas. Atrankinėse JAV-bių rungtynėse, š.m. birželio mėn. New Orleans, R.P. laimėjo pirmą vietą, numetęs 79.98 m (262'-5"). Jam priklauso geriausia šių metų JAV-bių pasekmė – 83.20 m (272'-11"), pasiekta IAAF/Mobil Grand Prix varžybose, š.m. birželio 30 d., Helsink, Suomijoje, kur jis laimėjo 3-čią vietą. Romo geriausia asmeniškai pasekmė yra 83.30 m (273'-3"), pasiekta 1990 m., kas yra JAV universitetų (NCAA) rekordas.

Už Kanadą Barcelonoje startavo kitas žymus išeivijos lengvatletis – šuolininkas į aukštį Aleksandras Žaliauskas, 21 m. amžiaus. Kvalifikacinėse varžybose, peršokęs 2.15 m (7'-0.75") nepateko į baigmines rungtynes. Aukso atiteko Javier Sotomayor (Cuba) 2.34 m (7'-8.25"). A. Ž. yra geriausias Kanados šuolininkas į aukštį, šį sezoną mažai reiškęs tarptautinėje arenoje. Jo geriausia pasekmė 2.31 m (7'-7") buvo atsiektą 1991 m. per IAAF/Mobil Grand Prix rungtynes New Yorke, kur A.Ž. laimėjo pirmą vietą, įveikdamas eilę pasaulinės klasės šuolininkų, jų tarpe ir 1988 m. olimpinį čempioną, švedą P. Sjöberg. Atstovavo Kanadą ir 1991 m. pasaulio pirmenybėse Tokio, kur peršokęs 2.20 m (7'-2.5") nepateko į finalines varžybas. A.Ž. yra Toronto PPSK Aušros narys ir daugkartinis lietu-

Kristijono Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lituanistinės mokyklos 1992-1993 mokslo metų pradeda š.m. rugsėjo 12 Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose 6901 S. Fairfield Ave., Chicago Illinois 9 val. ryto mokinių registracija. Tuo pačiu laiku bus registruojami ir nauji mokiniai. Reguliarios pamokos abiejose mokyklose prasidės 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Pradinėje mokykloje veiks vaikų darželis, parengiamasis skyrius, I-mas, II-tras, III-čias, IV-tas, V-tas ir VI-tas skyrius.

Į darželį priimami vaikai ketverių metų. Į parengiamą skyrių priimami vaikai penkerių metų.

Šiais mokslo metais mokykloje veiks specialus skyrius silpnai arba visai lietuviškai nekalbantiems vaikams ir suaugusiems.

Aukštesnioje mokykloje veiks V-ji, VI-ji, VII-ji ir VIII-ji klasės. Į V-tą klasę priimami mokiniai išėję LB švietimo tarybos nustatytą

vių ir pabaltiečių pirmenybių čempionas bei rekordistas įvairaus amžiaus klasėse.

programą ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo 12 d. Francis M. McKay mokykloje 10 val. ryto.

Registracijos metu bus registruojami vaikai pirmajai komunikacijai paruošti. Visi mokiniai gavusieji pataisas, po registracijos rugsėjo 12 d., 10 val. ryto turės laikyti pataisų egzaminus. Vasaros darbai bus tikrinami tą pačią dieną pamokų metu.

Registracijos metu bus galima įsigyti reikiamus vadovėlius. Tėvų komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti pusę mokslapinių už kiekvieną vaiką.

Dėl informacijų mokyklų reikalais skambinti šioms mokytojoms: A. Brazaitienei 708-598-8331, G. Sturonienei 708-425-6338 rytais ir B. Vindašienei 708-974-2464 vėlai vakare.

59 CENTAI UŽ SVARĄ
virš šimto svarų, tai TRANSPAK firmos nauja kaina. 68 centai – žemiau šimto svarų, Minimumas \$20. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų giminei Lietuvoje.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
Tel.312-436-7772.

BALTIA EXPRESS CO. LTD

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE SUBSIDIARY OF AMBER GROUP
PRES. VIDMANTAS RAPSYS

TIK 90 CENTŲ UŽ SV. VIRŠ 80 SV.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ SU PRISTATYMU Į NAMUS BE MUITO

TIK \$1.00 UŽ SV., JEI SIUNTINYS LENGVESNIS, KAIP 80 SV.

– SIŪSKITE VISKĄ: NAUJUS IR NAUDOTUS DRABUŽIUS, VAISTUS, MAISTĄ, RADUO APARATŲ, BEI ASMENINIUS SIUNTINIUS
– MES ĮPAKUOJAME IR APDRAUDYAME SIUNTINIUS
– PERVEDAME PINIGUS, PERSIUNČIAME DOKUMENTUS
– CHICAGOJE IR APYLINKĖSE PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ
– MINIMALI SIUNTINIO KAINA \$25.00

GALIMI EXPRESS CARGO SIUNTINIAI PER 20 DIENŲ

ATVEŽKITE ARBA SIŪSKITE UPS ADRESU:

3782 W. 79th St. CHICAGO, IL 60652

TEL. 1-800-SPARNAI (TOLL FREE) 1-800-772-7624

1-312-284-6449

"TORVIL" LTD.

At the same time we would like to inform you of our new catalogue TORVIL 92' You pay only \$1.20 per Kg or \$0.50 per Lb. to send a parcel to your country.*

SELF PACKED PARCELS (AIR OR BOAT)

THE MOST ATTRACTIVE LOW PRICES

\$1.80 Lb.

Plus service charge

- Food • SWEETS • CIGARETTES • LIQUORS
- CLOTHING • SHOES • BEDDING • BICYCLES
- HARDWARE & APPLIANCES • KITCHEN SUPPLIES
- TOYS & STATIONERY • POTS & PLATES
- AGRICULTURAL EQUIPMENT & PARTS
- TIRES • CARPETS & FLOOR COVERINGS

CALL TOLL FREE

CANADA 1-800-661-0210

U.S.A. 1-800-972-9284 or 1-800-932-7995

CANADA

Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit #7, Rexdale, Ontario M9W 5P1

Branch: 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9

Tel.: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321

Tel.: (416) 534-3860 Fax: (416) 533-4910

U.S.A.

Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622

Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212

Tel.: (312) 278-5258 Fax: (312) 278-0875

Tel/Fax (716) 894-9880

* This offer is valid for the catalogue orders only. Please note that this price is already included in the prices of the items.

BUS IŠKILMINGAI ATIDENGTA MAIRONIO BIUSTAS

Sukanka 60 metų nuo Jono Mačiulio-Maironio mirties ir 130 metų nuo jo gimimo (1862-X-21 – 1932-VI-28). Savo giliu patriotizmu ir genialiu kūrybingumu jis stiprino pavergto lietuvių dvasią ir teisingai išpranašavo laisvės rytojų. Tiek Lietuva, tiek toli nuo tėvynės gyvenanti išeivija Maironio kūryboje rado ir randa neišsemiamus paguodos ir vilties šaltinius.

1933 metų birželio 11 dieną Clevelande buvo iškilmingai atidarytas Lietuvių Kultūrinis Darželis su Lietuvos vyriausybės padovanotu aušrininko dr. Jono Basanavičiaus biustu. Clevelando Kultūrinių Darželių Federacija, kurią sudaro 23 tautų atstovai, ir miesto administracija tuos darželius globoja, o lietuviškas darželis, pasipuošęs Gedimino stulpais, Birutės fontanu ir Vinco Kudirkos, Maironio ir Basanavičiaus biustais, ilgus metus buvo lietuviškų eisenų ir iškilmių centras.

Rajonui keičiantis ir van dalams pradėjus šeiminkauti, buvo pavogti iš vario lieti mūsų tautos kūrėjų biustai. Ir kurį laiką darželiai buvo praradę savo pirmąją vaidmenį. Laikui bėgant, buvo vėl dedamos pastangos darželius sugrąžinti į jų buvusį grožį. 1989 metais darželyje buvo atstatytas Kudirkos biustas, o 1990 metais dr. Basanavičiaus biustas.

Dabartinė Lietuvių Kultūrinių darželių draugija, vadovaujama Vinco Apačiaus, šių metų rugsėjo 13 dieną, 1 val. 30 min. ruošia iškilmingą Maironio biusto atidengimą, kai tuo pačiu metu bendrai su kitomis

tautybėmis bus švenčiama "Vieno pasaulio diena".

Biustą sukūrė prieš dvejus metus iš Lietuvos atvykęs skulptorius Jonas Palukaitis, Vilniaus Meno Akademijos auklėtinis. "Vieno Pasaulio dienos" iškilmėse dalyvaus ir Maironio biustą atidengs Clevelando miesto meras Michael White, dalyvaujant tautybių atstovams ir svečiams.

Lietuvių Kultūrinių darželių draugijos valdyba tikisi iškilmėse sulauksianti skaitlingo Clevelando lietuvių būrio. Po oficialios programos bus vaisės ir pramoginė muzika.

A.M. Balašaitienė

KEIČIASI DIRVOS SPAUSDINIMO LAIKAS

Jau praėjusią savaitę rašėme, kad Dirva, mažindama išlaidas, surado kiek pigesnę spaustuvę. Taigi keičiant spaustuvę tuo pačiu neįžymiai keičiasi ir Dirvos išleidimo laikas. Tai darome ką patys galime padaryti, kad Dirva, be specialaus šauksmo ir prašymo, galėtų ilgiau išsilaikyti.

Jei viskas eisis taip, kaip planuojame, Dirva bus spausdinama antradieniais ir tą pačią dieną atiduodama į paštą, kad Dirvos skaitytojais, išsimėtę po artimas ir tolimes ne tik Amerikos, bet ir kitų kraštų vietas, laiku gautų laikraštį.

Ar spaustuvė suspės tą pačią antradienio dieną viską mums gražinti į redakciją, kas reikalinga kitam Dirvos numeriui paruošti, o taip pat ir laikraštį paviešinti pardavimui, šiandien dar negalima tiksliai pasakyti.

SUSITIKIMAS SU RUSIJOS AMBASADORIUM JUNGTINĖSE TAUTOSE

(Atkelta iš 1 psl.)

rusų karininkų ir net kai kurių vyriausybės narių pareiškimus apie strateginius objektus, Rusijos saugumo zonas ir panašiai.

Ambasadorius Simutis priminė, kad Lietuva labai stengiasi pritraukti užsienio kapitalą, bet Rusijos kariuomenės buvimas galimiems investuotojams kelia nerimą ir jie nesiskubina Lietuvoje kapitalą panaudoti. Tad Rusijos kariuomenės užsitęsęs buvimas sudaro kliūtį kraštui ekonomiškai atsigaivinti.

Ambasadorius Voroncovas, tikrai pavyzdingas diplomatas, visus klausimus diskutavo mandagiai ir nuosaikiai. Tad pokalbis vyko maloniai ir sklandžiai. Ambasadorius Voroncovas pakartotinai pareiškė, kad dėl Rusijos kariuomenės atitraukimo tarp Rusijos ir Baltijos kraštų nėra politinio nesutarimo, nes Rusija sutinka savo kariuomenę atitraukti. Yra tik praktiška problema kaip tai įvykdyti. Jo nuomone kariuomenės atitraukimo klausimai turės būti išspręsti aukščiausioje lygyje, tarp Rusijos ir Baltijos valstybių prezidentų.

Ambasadorius Baumanis dar paklausė kokius strateginius interesus Baltijos kraštuose turi galvoje Rusijos užsienio reikalų ministras ir iš kur jis mato Rusijai pavojų. Ambasadorius Voroncovas atsakė, kad įsinejęs galvojimas negreit nyksta. Amerika tebelaukia milžinišką karinę mašiną. Taip pat galima paklausti prieš ką ji nukreipta ir kam Amerikai, pavyzdžiui, reikia lingi bombonešiai Britanijoje. Rusijos karinės vadovybės nuomone, kol amerikiečiai laiko savo bazes Europoje, tai ir Rusijai reikia Baltijos pajūryje ankstyvo išėjimo įrengimų, neužsulančių uostų.

Baigiant trys Baltijos ambasadoriai pareiškė, kad Baltijos kraštų tautos ir vyriausybės su dėkingumu prisimena prezidento Boriso Jelcino paramą Baltijos valstybių išsilaisvinimo kovoje, jį vertina ir juo pasitiki.

Ambasadoriui Voroncovui atsisveikinus dar pasili-

ko ministra Ordzonikidze. Jis išpėjo, kad Rusijos parlamentas pavedė Rusijos delegacijai iškelti Generalinės Asamblėjos sesijoje žmogaus teisių pažeidimus Baltijos kraštuose rusų mažumos atžvilgiu. Tad viena ar kita forma jų delegacija tą klausimą iškels. Jo nuomo-

ne Baltijos valstybės daro didelę klaidą. Joms reikėjo su rusais elgtis itin švelniai, jų negazdinti kalbų ir pilietybės įstatymais, tada jos būtų neiššaukę rusų nusivylimą ir priešiško. O dabar jie įvairių į neviltį, gali imtis kraštutinių gynybos priemonių, kaip Moldovoj.

Pasikalbėjimas su ambasadorium Voroncovu ir ministru Ordzonikidze buvo išsamus ir užtruko beveik pusantros valandos.

Daytona Beach, Fla. MINĖSIME TAUTOS ŠVENTĘ

Š.m. rugpjūčio mėn. 15 d. ALT S-gos Daytona Beach naujoji skyriaus valdyba, posėdžiavusi pirmininko Vytauto ir Stellos Abraitėjų namuose, Palm Coast pirmiausia pasiskirstė pareigomis: Vytautas Abraitis – pirmininkas, Jurgis Janušaitis ir Petras Lanys vicepirmininkai, Kostas Žolynas sekretorius ir Pranas Damijonaitis izdininkas.

Šiame posėdyje valdyba nutarė ir šiais metais suruošti jau tradicija tapusį Tautos šventės minėjimą.

Minėjimas ruošiamas rugsėjo mėn. 13 d., sekmadienį. Programoje: 2 val. 30 min. lietuviškos pamaldos Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach. Tuoju po pamaldų salėje minėjimas. Trumpa programa, bendri pietūs, dovanų paskirstymas iš laimės šulinio ir labai įdomi Juozo Taoro iš St. Petersburg, Fla. atvežta įvairios tematikos paroda. Parodoje matysime Lietu-

vos partizanų epochą, ištremimus, Sibiro lietuvių gyvenimą, laisvės kovas, Medininkų ir Vilniaus bokšto tragediją, o taip pat ir ALT S-gos bei kitų organizacijų lietuvišką veiklą.

Paroda bus paruošta ir išstatyta minėjimo dieną iš ryto. Todėl būtų malonu, kad šio telkinio lietuviai dar prieš pamaldas bent valandą anksčiau atvyktų į salę ir apžiūrėtų šią retą, įdomią parodą, nes prasidėjus minėjimo programai nebebus tam laiko.

Dalyvaudami minėjime paremsime skyriaus pastangas padėti Lietuvos ambasados prie Jungtinių Tautų, New Yorke ir Washington, D.C.

ALT S-gos skyriaus valdyba maloniai kviečia šio telkinio lietuvių, gyvenančių plačiose apylinkėse, minėjime dalyvauti.

Jurgis Janušaitis

Rima Laura Vaičiūtė pavasarį baigė Hofstra Universitetą New Yorke, gaudama Bachelor of Arts iš anglų kalbos ir psichologijos. Priimta į Hofstra Graduate School ir rudenį pradės studijas siekti Magistro laipsnio iš pedagogikos.

Bestudijuodama, dirbo tame pačiame universitete kaip "Peer Counselor".

Rima baigė Maironio Lituanistinę Mokyklą New Yorke, priklausė skautams ir šoko tautinius šokius.

Rimos tėvai – Rimas ir Aukšė Vaičiūčiai, gyv. West Nyack, N.Y., bočiai Kostas ir Valė Vaičiūčiai ir močiutė Bronė Miklienė, gyvena St. Petersburg, Fl., džiaugiasi dukros bei anūkės pasisėkimu moksle.

ROMAS PUKŠTYS, TRANSPAK

firmos savininkas vėl vyksta į Lietuvą rugsėjo mėn. Pinigai pervedami doleriais. Atsiskaityti iki rugsėjo 22 d.

TRANSPAK,

2638 W. 69th ST.,

CHICAGO, IL. 60629.

Tel. 312-436-7772

(34-36)

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Šeštadienį, rugsėjo 12 d., 9:00 v.r. mokykla pradeda naujus mokslo metus. Vaikų registracija taip pat bus 9:00 v.r..

Tėvų susirinkimas prasidės 9:15 v.r. Dievo Motinos parapijos svetainėje ir yra privalomas bent vienam atstovui – tėvui arba motinai – iš šeimos. Pirmą šeštadienį mokykla veiks nuo 9:00 v.r. iki 12:00 val. Visais kitais šeštadieniais, mokyklos valandos bus nuo 9:00 v.r. iki 12:30 v.p.p.

VYTAUTO KERNAGIO KONCERTAS

Vytautas Kernagis – vienas pačių populiariausių Lietuvos astrados dainininkų. Jau 25 metai Vytautas dainuoja savo kūrybos dainas, pritardamas gitara ar fortapionu. O tų dainų yra įvairiausių: ir linksmų, ir liūdnu, ir suaugusiems, ir vaikams, ir apie meilę, ir apie Colorado vabalus, ir apie šautechniką (plamberį) iš Ukmergės.

Yra išleidęs kelias plokšteles, filmavosi kino filmuose, televizijos laidose. Su gitara išvažinėjo po visą Lietuvą, o taip pat dainavo Australijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Kanadoje ir JAV. Prieš tris metus lankėsi Clevelande su savo kabaretu "Tarp Gimų", o šiais metais atvyko vienas.

Vytauto Kernagio koncertas, kuris įvyks 1992 m. rugsėjo 12 d. šeštadienį 7 val. vakaro Dievo Motinos Parapijos didžiojoje salėje, bus puiki proga iš arčiau susipažinti su šiuo įvairiais talentais apdovanotu ir Lietuvoje labai mėgstamu menininku.

Bilietus į koncertą galima gauti sekmadieniais po Mišių Dievo Motinos Parapijos kavinėje, arba pas Kęstutį Civinską telefonu 838-0652. Koncertą rengia Šv. Kazimiero Litanistinės mokyklos tėvų komitetas.

GRANDINĖLĖ PRANEŠA

Po vasaros atostogų poilsio, Grandinėlė pradės naujo sezono darbą sekmadienį, rugsėjo 13 d., 6:30 v.v.

Šokių vadovė Renė Motiejūnaitė Booth praneša, kad repetitijos, kaip ir anksčiau, vyks DMNP parapijos auditorijoje trečiadienio ir sekmadienio vakarais.

Norintis šokti Clevelando jaunimas kviečiamas atvykti į repetitijas ir jungtis į tolimesnę Grandinėlės ansamblio veiklą.

Nauji nariai bus priimami tik sezono pradžioje. Daugiau informacijų gausite paskambinę Renei telefonu: 1-257-8594

REIKĖS PAKEISTI ŽALIAS KORTELES

US imigracijos ir natūralizacijos tarnyba praneša apie Jaujus pakeitimus. Iki 1993 m. rugpjūčio mėnesio reikės pakeisti visas žalias korteles, išduotas 1977 metais (1-151). Tos senosios kortelės nesąžiningų ateivių lengvai padaromos. Ir jų galiojimo laikas baigiasi. Tokių kortelių yra išduota apie 2 milijonus.

Daugiau informacijų apie kortelių pakeitimą ir talką jas pakeičiant galite gauti The Nationalities Service įstaigoje, kuriai vadovauja Algis Rukšėnas – 1836 Euclid Ave., telef. 781-4560

**ŠILUVOS DIEVO
MOTINOS ŠVENTĖ**
Sekmadienį, rugsėjo 6 d., Clevelando Šv. Jurgio parapija švęs Šiluvos Dievo Motinos šventę. Po 10:30 val. Mišių, jei bus geras oras, bus procesija į šventovę parapijos sode palaiminimui. visi clevelandiečiai kviečiami dalyvauti. Ger.J.

ROCIŪNAI SUGRĮŽO

Po penkių savaitių viešnagės Lietuvoje Vacys ir Onutė Rociūnai grįžo Clevelandan pilni nepamirštamų įspūdžių. Lietuvą apkeliavo skersai ir išilgai. Užsuko ir į Rytprūsius.

Ger.J.

TAUPA BUS UŽDARYTA

Darbo dienos (Labor Day) savaitgalį – šeštadienį – rugsėjo 5 diena ir sekmadienį – rugsėjo 6 diena.

IŠNUOMUOJAMAS BUTAS

Išnuomuojamas gražiai įrengtas butas prie Dievo Motinos parapijos bažnyčios. – 18020 Hillgrove Rd.: 2 mieg.k., salionas, valg. k., vonios k., virtuvė ir balkonas = sunroom. Gera kaimynystė, prieinama kaina.

Skambinti: 481-9373

PARDUODAMAS NAMAS

Hiller Ave. Cleveland, Ohio
Teirautis: 692-3047

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel: (216) 932-6100 Fax: (216) 932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į
KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

PENSININKŲ SUĖJIMAS
Po sėkmingos gegužinės ir ilgų Vasaros atostogų Clevelando Lietuvių Pensininkų Klubo narių suėjimas įvyko rugsėjo 3 d., ketvirtadienį, 2 val. popiet, Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Visi nariai su svečiais kviečiami dalyvauti Pensininkai, nesantieji klubo nariais, maloniai laukiami ir kviečiami.

Programa: Svarbi informacija, Gintaro valgyklos pietūs ir malonus pabendravimas.

NUOLATINIO BENDRADARBIO AUKA

Dirva gavo tokį laišką: Negalėdami dalyvauti "Dirvai" paremti piknike, siunčiu \$ 20.00 auką

Su pagarba H. Stasas

VISI KVIEČIAMSI Į FOTO KURSUS

105-sius metus veikianti foto mėgėjų dr. ja – Cleveland Photographic society š.m. rugsėjo mėn. pradės foto kursų rudens semestrą. Tie kursai veikia be pertraukos 72 m. 10 savaitių trun-

kančius kursus sudarys dvi atskiros grupės:

a) fotografijos pagrindai – pradžia rugsėjo 14 d. ir b) foto laboratorijos (dark-room) technika – pradžia rugsėjo 17 d. Informacijai gauti arba registracijai skambinti: Mrs. Christine Rogers – 398-4831 arba Mr. Ron Wilson – 266-3505.

PARENGIMAI

• RUGSĖJO 13 D. 1:00v. Lietuvių Kultūriniai Darželiai rengia Tautos dainiaus – Maironio paminklo atidengimo iškilmės ir ONE WORLD DAY šventę.

• SPALIO 3-4 d. JAV LB Clevelando apylinkė ir Ohio apygarda rengia Lietuvių Dienas – Lithuanian Fair Clevelando Dievo Motinos parapijos patalpose.

• SPALIO 10 d. šeštadienį 7 val. vak. Pabaltiečių Bendravimo Vakaras – Latvių salėje. Rengia Clevelando Pabaltiečių Komitetas.

• LAKPŖIČIO 15 d. Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis 11:30 iki 3:30v.

• LAKPŖIČIO 21 d. LKVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą Lietuvių Namuose – Clevelande.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

• GRUODŽIO 31 d. Lietuvių Namai ruošia Naujų Metų sutikimą

Siuntiniai į Lietuvą -

atlanta IE

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

KONTEINERIS IŠSIUNČIAMAS

RUGPJŪČIO 21 d. ir RUGSĖJO 12 d.

Pasiteiraukite dėl skubiau pristatomų maisto siuntinių.

Greitai pristatomi pinigai Lietuvoje doleriais.

Cia galite užsisakyti video aparatūrą, tinkančią naudoti Lietuvoje

Jūsų patogumui galite įsigyti dėžių siuntiniais

Dirbame: antr.-penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.,

šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didele aikšte automobiliams pastatyti.

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

ALTS VALDYBA CHICAGOJE Š. M. RUGSĖJO MĖN. 6 D.
RENGIA IŠKILMINGĄ TAUTOS ŠVENTĖS
MINĖJIMĄ JAUNIMO CENTRE

PROGRAMOJE NUMATYTA:

11:00 val. Vėliavų pakėlimas Jaunimo Centro sodelyje
11:15 val. Šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje
12:15 val. Aukuro uždegimas bei gėlių padėjimas prie Laisvės
kovų paminklo Jaunimo Centro sodelyje
12:30 val. Tautos Šventės minėjimas Jaunimo Centro
didžiojoje salėje
Po oficialiosios dalies – pietūs jaunimo Centro kavinėje.
Visi kviečiami atsilankyti.

Dr. L. Kriaučiūnas, ALTS Valdybos pirmininkas, pasakys kalbą Tautos Šventės minėjime, š.m. rugsėjo 6 d., uždegant aukurą ir padedant gėles prie Laisvės paminklo Jaunimo Centro sodelyje.

Lietuvos generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas atvyksta iš Los Angeles į Chicago rugsėjo mėn. pradžioje. Būdamas Chicagoje, jis dalyvaus ir pasakys pagrindinę kalbą Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos rengiamame Tautos šventės minėjime.

Tautos šventės minėjime meninę programos dalį atliks solistė Audronė Gaiziūnienė, muzikas Alvydas Vasaitis ir jaunas smuikininkas Valdas Vasaitis. Minėjimas įvyks rugsėjo 6 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Visi kviečiami atsilankyti.

KĄ REIKIA ATLIKTI, KAD GALĖTUM BALSUOTI

Ryšium su spalio mėn. įvyksiančiais Seimo rinkimais, Ambasada Washingtono praneša, kad užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai, kurie nori juose dalyvauti, turi iki rugsėjo mėnesio 8 d. atsiųsti Lietuvos Ambasadai Washingtono ar Lietuvos Generaliniam Konsulatui New York'e, ar Lietuvos Garbės Generaliniam Konsulatui Chicagoje, ar Lietuvos Garbės Generaliniam Konsulatui Los Angeles šiuos duomenis:

1. Vardą ir pavardę
2. Gimimo datą (metai, mėnuo, diena)
3. Gimimo vietą
4. Kada ir iš kurios vietovės išvyko iš Lietuvos
5. Dabartinį adresą

Pageidaujama, kad pareiškimė būtų nurodytas ne tik miestas bet ir gatvė, ne tik apskritis bet ir valsčius bei kaimas, kur rašantysis gyvena.

Tie Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie gimė ne Lietuvoje, turės pasirinkti pagal motiną arba tėvą, į kurių rinkimų apygardos rinkėjų sąrašus jie nori būti įrašyti.

Rinkimuose į Seimą galės dalyvauti tik tie asme-

nys, kurie turi galiojantį Lietuvos pasą arba Pilietybės pažymėjimą ir atsiųs vienai iš aukščiau minėtų Lietuvos įstaigų JAV-ose, reikiamas žinias iki rugsėjo mėn. 8 d.

Tie asmenys, kurie dalyvavo š.m. gegužės mėn. 23 d. ir birželio mėn. 14 d. referendumuose ir užpildė anketas Pilietybės pažymėjimui gauti, tačiau iki rugsėjo mėn. 8 d., neprisius papildomos informacijos ir todėl negaus minėto pažymėjimo, negalės dalyvauti rinkimuose.

Duomenis galima siųsti šioms Lietuvos įstaigoms JAV:

Lietuvos Ambasada Washingtono
2622 16th. St., N.W.
Washington, DC 20009

Lietuvos Gen. Konsulatui
New York'e
41 West 82nd St.
New York, NY 10024

Lietuvos Garbės Gen. Konsulatui
Chicagoje
6500 South Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

Lietuvos Garbės Gen. Konsulatui
Los Angeles
3236 N. Sawtooth Court
Westlake Village, CA 91361

Seimo rinkimų klausimu Ambasada ir toliau nuolat informuos visuomenę.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ VAJUS NUPIRKTI KOMPIUTERĮ LIETUVOS AMBASADAI

Sužinoję, kad Lietuvos Ambasadai Washingtono reikia didesnio kompiuterio pajėgumo, grupė Los Angeles apylinkės lietuvių apsiėmė šiuo reikalu pasirūpinti. Buvo nutarta Ambasadai

nupirkti kuo pajėgiausią PC kompiuterį su moderniškomis operavimo sistemomis bei programomis.

Patį 486-33 kompiuterį su operavimo sistemomis (MS-DOS, Windows), apsi-

ėmė nupirkti Santa Monikos lietuviai, organizuojant Albinui Markevičiui. Po \$500 aukojo Stasys ir Ona Daugėlos, Gražutė Sirutienė, Dana Paškevičienė ir Monika Lemberdienė. \$686.77 likutį aukojo Antanas ir Kazimiera Mikalajūnai.

Word Processing (Word for Windows), Data Base Software (Approach Data Base), naujausios ir geriausios savo sričių programos, buvo parūpintos šių Los Angeles apylinkės lietuvių, organizuojant Danguolei Navickienei: Po \$100: Kazys ir Salomėja Šakiai, Stasė Šimoliūnienė ir Jonas ir Danguolė Navickai. \$50 aukojo Antanas ir Dalilė Polikaičiai. Prie aukų prisidėjo ir kelios amerikiečių software firmos, jų tarpe ir Byte Productions, Inglewood, California, kurie sistemą integravo ir pristatė į Ambasadą.

Ambasadorius Stasys Lozoraitis labai nuoširdžiai padėjo visiems Kalifornijos lietuviams, kurie Lietuvos Ambasadai padovanojo kompiuterį. Jis pažymėjo, kad kaliforniečiai, turėdami bene patį didžiausią pasaulyje kompiuterių centrą Silicon Valley, gerai suprato modernios aparatūros reikšmę bet kuriame darbe ir ją savo lėšomis parūpino ambasadai.

Gautasis kompiuteris jau įkinkytas į darbą ir šiuo metu labai gerai pasitarnauja ambasadai ekonominių bei prekybinių reikalų skyriuje. Buvo labai malonu sužinoti, kad ir amerikiečių firmos prisidėjo prie šios dovanos.

Danguolė Navickienė

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS CHICAGOJE PRANEŠA

Konsulato įstaiga naujai atidaryta Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose. Pilnas konsulato adresas yra:

Consulate General of the
Republic of Lithuania
6500 South Pulaski Road
Chicago, Illinois 60629
telefonas: (312) 582-5478
fax: (312) 881-8778

Konsulato priėmimo valandos: savaitės dienomis nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų, savaitgaliais uždarytas. Įstaigos reikalų vedėju yra Aidas Palubinskas. Šia proga konsulas dėkoja Stanley Balzekui už leidimą nemokamai naudotis patalpomis ir Rūtai ir Poviliui Kiliams už fax aparato padovanojimą.

*Vaclovas Kleiza,
Garbės generalinis konsulas*

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

Jau anksčiau Dr. Bronius Nemickas apie Lietuvos Konstitucijos ruošimo darbus yra kalbėjęs Chicagoje E. Šulaičio nuotr.

DR. BRONIUS NEMICKAS Į VILNIŲ

Dr. Bronius Nemickas, Lietuvos Konstitucijos Ruošimo Vyriausios komisijos konsultantas, š.m. rugsėjo 10 d. išvyksta ilgesniam laikui į Vilnių dalyvauti Sąjūdžio koalicijos paruoštos konstitucijos projekto svarstyme.

Ta pačia proga susitiks su Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininku Rimantu Smetona ir susipažins su tautininkų seimo rinkimine programa.

DAR DVI NOVELĖS

Dirvos novelės konkursui iki šio laiko atsiųsta dar dvi novelės: Berželio – Jūros Sonata ir Keturiolikmetės Saulėgrąžos – Stebuklinga diena Dainavoje.

Dirvos novelės konkursui rankraščiai turi būti atsiųsti iki rugsėjo 1 d. (pašto antspaudo data). Atsimeinant pašto "greitumą" dar palauksime savaitę laiko ir tada jau žinosime ką konkursui gavome.

Lietuvių Bendruomenės nuo Jos įkūrimo aktyviam nariui, Jos darbų Rėmėjui

A.A. JURGIUI BAGDONUI

mirus, giliame liūdėsyje likusius: Jo mylimą žmoną RITĄ ir visus šeimos narius bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
DAYTONA BEACH APYLINKĖS
VALDYBA IR NARIAI

A.A.

KAZIUI VENCLAUSKUI

iškeliavus Amžinybėn, žmoną ONĄ, sesutę NELĘ APEIKIENĘ ir visą VENCLAUSKŲ bei APEIKIŲ šeimą giliai užjaučiu

Rūta Sakienė